



ASUMINEN & YHTEISKUNTA

1/2014

40v.

*Asukkaiden kanssa
- Asumisen hyväksi*

Espoo rakentaa
länteen
s. 3-4



Pia Viitanen
vauhdittaa ASO-asuntoja
s. 5



Hannu Rossilahti
näkee uhkakuvan
s. 6

Asumistuen
muutos
s. 9



Aukasliitto ry
 Vuosaarentie 6 a B, 00980 Helsinki
 p. 045 132 8404,
 asukasliitto@asukasliitto.fi,
 www.asukasliitto.fi



Toimisto avoinna ma-pe klo 9–15. Tapaamiset vain ennalta sovittuina.

Perustettu vuonna 1974, jäsenenä yhdistyksiä ja henkilöjäseniä ympäri Suomen. Jäsenmaksu vuonna 2014 on 25 euroa/henkilöjäsen. Yhdistyksen jäsenmaksu jäsenmäärästä riippuen alkaen 40 euroa. Liitto julkaisee Asuminen & Yhteiskunta -lehteä.

Asukasliitto toimii hyvän, kohtuuhintaisen ja terveellisen asumisen puolesta ja asukkaita palvelevan, kestävä kehityksen ratkaisut huomioivan asuinympäristön puolesta.

Asukasliitto yhdistää asukasyhdistykset ja muut yhteisöt, vuokra-asukkaita, omistusasukkaita, osuutusasukkaita, omakotitaloasukkaita valtakunnallisesti vaikuttavaksi liitoksi ja verkottaa ne kansainvälisiin organisaatioihin.

Asukasliitto reagoi nopeasti asuntopolitiikan muutoksiin ja tuo esiin asukkaiden näkökulman. Asukasliitto osallistuu ja vaikuttaa valtakunnalliseen päätöksentekoon. Asukasliitto seuraa asumisen kehityssuuntia Euroopassa voidakseen edistää hyvien ja torjua huonojen vaikutusten siirtymistä Suomeen.

Asukasliitto neuvoo vuokra-asukkaita, asuntoyhtiön osakkaita, asukkaiden yhdistyksiä, asukas- ja talotoimikuntia asumisterveys- ja asuinympäristöasioissa. Asukasliitto kouluttaa teemapäivillä, seminaareissa, taloyhtiöiden koulutus- ja informaatiotapahtumissa sekä asukas- ja talotoimikuntien tapaamisissa.

Puheenjohtaja Duncker Hans
 p. 050 308 2321, asukasliitto@asukasliitto.fi

Varapuheenjohtaja Hänninen Tuula
 p. 041 705 6971, asukasliitto@asukasliitto.fi

Toiminnanjohtaja Kärkinen Carita
 p. 045 132 8404, asukasliitto@asukasliitto.fi

Asukasliitto ry:n hallitus 2013–2014

Anttonen Pasi, p. 045 124 5836, pade-43@hotmail.com
 Johansson Erik, p. 040 141 2818, johanssonerik8@gmail.com
 Karhimo Pirkko, p. 050 326 4817, ppkarhimo@hotmail.com
 Kejonen Eira, p. 041 584 1554, linnunlaulu@gmail.com
 Marviala Hannele, p. 040 501 5613, hannelejollas@suomi24.fi
 Montonen Pasi, p. 0400 262 676, pasi.montonen@pp1.inet.fi
 Nikula Unto, p. 040 580 6268, unto.nikula@suomi24.fi
 Poutanen Martti, p. 0400 345 292, martti.poutanen49@gmail.com
 Raatikainen Tapani, p. 0440 602 396, tapani.raatikainen@optimiasunnot.fi
 Tasanen Jari, p. 050 3770 428, jari.tasanen@pp.inet.fi
 Töyri Hannu, p. 040 761 2646, h.toyri@luukku.com

Asukasliiton puhelinneuvonta kaikille
 p. 0600 972 72 (puhelun hinta 1,69 e/min + pvm)

Jäsenten oma neuvontapuhelin
 p. 050 339 1150. Puhelinneuvonta arkisin klo 10–14.

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

Asuminen & yhteiskunta 1/2014

Päätoimittaja: Risto Kolonen, 0400 204 844, risto.kolonen@pp.inet.fi
 Toimittajat: Unto Nikula ja Manu Paajanen
 Toimituksen kuvaposti: asuinyhteiskunta@gmail.com
 Numerossa avustivat: Hans Duncker, Peter Fredriksson, Katja Karjalainen, Hilka Kotkamaa, Carita Kärkinen ja Ljudmila Paajanen.
 Kannen kuva: Katja Karjalainen, Mechelininkatu Helsinki
 Taitto: Salon Seudun Sanomat Oy
 Painopaikka: Salon Lehtitehdas 2014
 Painosmäärä: 5000 kpl

Täsmennys numeroon 4/2013

Puheenjohtaja otti hieman runollisia vapauksia viime numeromme "Puheenjohtajan palstalla". Jäsenemme, joka on Karjalasta kotoisin, halusi tuoda esille seuraavan:

"Karjalasta joutui vuonna 1944 lähtemään 430 000 ihmistä evakoon".

Vastaanotto uusilla asumispaikkakunnilla vaihteli suuresti. En halunnut vähätellä Karjalan kansan panosta talvi- ja jatkosodassa. Halusin vain todeta sen, että puutetta oli kotirintamalla ja aineellisia ja inhimillisiä menetyksiä oli koettu

myös vastaanottavilla seuduilla.

Halusin rinnastaa silloista tilannetta tähän päivään. Kaiken vaurautemme keskellä, emme saa rakennettua riittävästi asuntoja sinne, mihin niitä tarvitaan. Sen enemmän filosofioiden asian vaiheilla pyytää anteeksi jäsenelämme. Hän ja kaikki muutkin evakot ansaitsevat kaiken kunnioituksemme.

Nöyrin terveisin
Hans Duncker
 puheenjohtaja

Hyvät ja huonot uutiset

Otsikkoni viittaa suosittuun TV-ohjelmaan, jossa panelistien pitää myös arvata onko uutinen hyvä vai huono suomalaisten mielestä. Asukasliitto ei arvuuttele, sanoo vain mielipiteensä asioista ja yrittää parhaansa mukaan neuvoa maamme asukkaita.

Hyvät uutiset

Suomen suhdannekäyrät eivät millään tahdo taipua ylöspäin. Tämä on siinä mielessä erittäin ikävä tilanne, koska pitkään jatkuva taantuma tai kasvamattomuus luo itseensä ruokkivan kierteen.

Asumisen kannalta tämä on toisaalta hyvä uutinen. Kun kaupallinen rakentaminen ei vedä, alkaa korkotuettujen asuntojen rakentaminen taas maistua maamme rakentajille ja rakennusteollisuudelle.

Tämän näkee selvästi; Espoo saavutti viime vuonna vuokra-asuntotuotantonsa tavoitteen, Helsingissä valmistui pitkistä aikaa merkittävä määrä uusia kunnallisia vuokra-asuntoja, HUS rakennuttaa 340 työsuhteasuntoa jne. Sama ilmiö on nähtävissä kaikissa asunnontarpeen kipupisteissä.

Ehkä saamme hiljalleen hintapaineen hieman hellittämään, riittävän uustuotannon avulla.

Asukasliitto täyttää 40 vuotta

Mielestäni tämä on hyvä uutinen. Tasavuosisyntymäpäivät motivoivat aina ekstra ponnistuksiin.

Tulemme esittelemään Juhlavuoden syksyn ohjelmat tarkemmin lehden seuraavassa numerossa ja toivomme jo nyt runsasta osanottoa syksyn juhlaseminaariin.

Neljä vuosikymmentä on pitkä aika myös yhdistysmaailmassa. Siinä riittää muistelemista ja samalla kulunut aika on oivallinen pohja katsoa ja ponnistaa eteenpäin.

Jäsenmäärämme, varsinkin henkilöjäsenten määrä on kasvanut tasaisesti vauhtia. On ilahduttavaa kun saa nähdä että liiton toiminta on tarpeen ja asukkaat haluavat olla mukana toiminnassamme.

Laaja-alainen lainsäädännön uudistustyö

Kunta- ja soteuudistukset ovat sysänneet liikkeelle monipuolisen asumiseen vaikuttavien lakien uudistamistyön. ARA-rahoituksen sääntöjen aika kokonaisvaltaisesti vaikuttava uudistus on edennyt nykyisen hallituksen kahden asuntonministerin johdolla käsittelyvaiheeseen. Asumistuen (yleinen asumistuki ja osin eläkesaajan) maksatuksen selkeyttäminen ja byrokraatian vähentäminen on edennyt lausuntokierrokselle ja myös tämän uudistuksen kohdalla on voimaantulotavoite 2015.

Kuntauudistuksen yhteydessä uusitaan myös kuntalain asukasdemokratiapykälät. Tässä on tavoitteena voimistaa sekä kolmannen sektorin että lähidemokratian vaikuttamismahdollisuuksia. Tämä

Puheenjohtajan palsta

uudistustyö etenee parhaillaan lausuntokierrokselle.

Paljon siis tapahtuu ja myös pitää tapahtua. Jos yhteiskunnan palveluresursseja kavennetaan, on vastaavasti lisättävä vapaaehtoistyön ja yksittäisten kansalaisten mahdollisuuksia päättää ja vaikuttaa omaan toimintaansa.

Entä ne huonot uutiset?

Tällä kertaa ne huonot uutiset ovat jatkumo asioille, joista olemme koko viime vuoden kirjoitelleet.

Laajassa katsannossa jatkuu tilanne jossa vapaat asunnot ja tarjolla olevat työpaikat sijaitsevat eri paikkakunnilla jopa eri seutukunnilla.

Toinen asia on asumisen hinnan kohtuuton osuus kansalaisten tulosta. Nyt tehdään sellaisia ratkaisuja, että kun suhdanteet voisivat painaa hintatasoa alaspäin – nostaa kotikuntasi asumista rasittavia maksuja vähintäänkin samaa tahtia.

Vaikutetaan yhdessä hyvän ja kohtuuhintaisen asumisen puolesta.

Ystävällisin terveisin



Hans Duncker
 Asukasliiton puheenjohtaja

Ordförandes spalt

Goda och dåliga nyheter

Rubriken inspirerades av det populära TV-programmet på fyran, där panelens deltagare skall gissa om det finska folket tycker att nyheten är god eller dålig. Boendeförbundet gissar inte. Vi berättar våra åsikter och gör sedan värt bästa genom vår rådgivning.

De goda nyheterna

De ekonomiska trendernas kurvor vägrar att vända uppåt. Detta är mycket beklagligt, då en långvarig lågkonjunktur genererar en ond cirkel.

Ur bostadssynpunkt är det en positiv trend. Nu när det kommersiella byggandet inte är attraktivt, blir det räntestödda bostadsbyggandet intressant igen för byggföretagen och -industrin.

Trenden är tydlig; Esbo nådde i fjol sitt mål för räntestödda hyresbostäder, i Helsingfors har man efter en lång paus producerat en betydande mängd nya bostäder, HNS bygger 340 tjänstebostäder osv.

Samma fenomen kan ses på alla problemorter, där det råder bostadsbrist. Det finns hopp om att pristrycket avtar med hjälp av

nyproduktionen.

Asukasliitto fyller 40 i år

Jag tror att detta är en god nyhet. Jämna år motiverar alltid till extra insatser.

Vi presenterar Jubileumsårets evenemang i tidningens nästa nummer.

Fyra decennier är en lång tid även inom föreningslivet. Mycket har hänt och mycket underlag har samlats för att se framåt och bedöma det kommande.

Vårt medlemsantal har ökat med ett glädjande omfång. Detta gäller speciellt personmedlemmarna. Det är glädjande när man kan se, att förbundets arbete behövs och man vill delta i vårt arbete.

Lagstiftning på bred front

Kommun- samt social- och hälsoformerna har skuffat i gång en mångsidig uppdatering beträffande den berörda lagstiftningen. Man reviderar följande lagar som inverkar på vårt boende; den ARA-finansierade bostadsproduktionen och förvaltningen, det allmänna bostadsstödet och kommunlagen

där de nya medverkningsparagraferna beträffande tredje sektorns och de enskilda individernas möjlighet till lokal demokrati – är det viktigaste.

Mycket är på gång och så bör det vara. Om samhällets seviceresurser kringskärs, bör man öka frivilliga arbetets möjligheter att påverka sin egen verksamhet.

De dåliga nyheterna?

I skrivande stund är det långkörare som vi skrivit om hela förra året.

Allmännt sett fortsätter situationen, där bostäderna och arbetstillfallena finns på olika orter, till och med i olika landsändor.

En annan faktor är boendekostnadens oskäligen andel av medborgarnas inkomster. Nu går det till så, att när konjunkturen kan pressa prisen neråt – höjer Din hemkommun boendekostnaderna minst med samma takt.

Låt oss arbeta för ett gott boende till skäligt pris.

Med vänlig hälsning
Hans Duncker
 ordförande

Hinta noussut jo miljardiin euroon

Länsimetron hinta hirvittää

Kova
asuntouutinen

Länsimetron rakennuskustannukset ovat kaksinkertaistuneet. Hintalappu on jo miljardi euroa. Hintakeskustelu käy kuumana sekä Espoossa että Helsingissä. Kartelliyhtiöt rakentajina ja lahjuksista tuomittu metropomo eivät lisää luottamusta kustannuslaskelmiin.

Espoon korkeat virkamiehet markkinoivat metroa vuosituhannen alussa, että metro Helsingin Ruoholahdesta Espoon Matinkylään maksaa noin 450 miljoonaa euroa, josta Espoon osuus on noin 300 miljoonaa euroa.

Espoon valtuusto teki periaatepäätöksen metron rakentamisesta syyskuussa 2006 ja hyväksyi hankesuunnitelman toukokuussa 2008. Hankkeen kustannusarvio oli silloin 713,6 miljoonaa euroa. Valtio sitoutui maksamaan 30 prosenttia eli korkeintaan 214 miljoonaa euroa.

Helsinki ja Espoo sitoutuivat maksamaan omalla alueellaan syntyvät rakennuskustannukset, joista Espoon osuus on 72 prosenttia ja Helsingin 28 prosenttia.

Länsimetro Ruoholahdesta Lauttasaaren, Otaniemen ja Tapiolan kautta Matinkylään on 13,9 kilometriä pitkä ja jatkolinja Matinkylästä Kivenlahteen noin 7 kilometriä.

Espoo haluaa käynnistää vielä tänä vuonna 770 miljoonaa euroa maksavan Matinkylä - Kivenlahti - jatkeen rakentamisen, jos valtio sitoutuu maksamaan 30 prosenttia kustannuksista.

Kun töitä jatkettaisiin välittömästi, uskotaan, että saavutetaan 120-200 miljoonan euron säästöt. Myöhemmin kustannukset nousisivat 15-25 prosenttia.

Metron hinta nousi nopeasti

Metron hinta nousi nopeasti 452 miljoonasta.

Syyskuussa 2007 Länsimetron hinnaksi arvioitiin vähintään 530 miljoonaa. Jo joulukuussa Espoon teknisen toimen johtaja ja Länsimetro Oy:n hallituksen puheenjohtaja **Olavi Louko** arvioi, että hinta ylittää varmasti 600 miljoonaa.

Tammikuussa 2008 Louko sanoi, ettei hinta nouse yli 800 miljoonan euron. Länsimetro Oy:n hallituksen jäsen **Martti Merra** (kok) taas arvioi, että hinta voi nousta 800

miljoonaan euroon, mutta jää alle miljardin euron.

Helmikuussa 2008 hinta-arvio saatiin pudotetuksi takaisin 800 miljoonaan, kun laitureita lyhennettiin kolmanneksella ja asemien sisäänkäyntejä karsittiin kahdesta yhteen. Käytännössä se merkitsee, että lännessä ajetaan kahdella vaunulla ja 90 metrin junilla ja idässä voidaan ajaa kolmella vaunulla ja 135 metrin junilla.

Toukokuussa 2008 Espoon valtuusto hyväksyi hankkeen 714 miljoonan kustannusarvion perusteella.

Elokuussa 2010 Länsimetron toimitusjohtaja **Matti Kokkinen** väläytti suunnitelman, että Länsimetron ensimmäisen vaihe ulottuu vain Tapiolaan, jos hinta nousee yli 800 miljoonan euron.

Helmikuussa 2014 Länsimetron kustannusennuste on 979,2 miljoonaa euroa.

Länsimetron liikenne Helsingin Ruoholahdesta ja Espoon Matinkylään alkaa uusimman arvion mukaan aikaisintaan syksyllä 2016.

Helsingin lasku jo 217 miljoonaa

Länsimetron uusi kustannusarvio nostaa Helsingin maksuosuuden jo 217,5 miljoonaan euroon, mikä on saanut Helsingin päättäjät kysymään artyneesti, mistä kustannusten nousu johtuu.

Helsingin kaupunginvaltuusto korotti takausvaltuutuksen 191 miljoonaan euroon vuosi sitten.

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen, HKL:n johtokunta käsitteli tammikuun lopulla Länsimetron kustannusten ylitystä ja lähetti 35 miljoonan ylitysmurheet kaupunginhallitukselle.

HKL:n päättäjiä ärsyttivät korotusesitysten perustelut. Länsimetro Oy on joutunut kahdesti tarkentamaan, mitä se tarkoittaa sillä, että pelastus- ja esteellisyysmääräykset ovat tiukentuneet tai rakennus- ja lousintaurakat ovat kallistuneet.



Vauraan Espoon talonäkymää kuumailmapallostalla matkalla Kirkkonummelle.

Pelastuskomentaja **Simo Wecksténin** lähettämän viestin mukaan pelastusmääräykset eivät ole tiukentuneet sitten vuoden 2007 vaan metrosuunnittelussa ei ole ymmärretty sitä, mitä määräykset tarkoittavat.

Helsinkiä selvisi kuitenkin se, että urakkatarjoukset ovat olleet 20-30 prosenttia ennakoitua kalliimpia. HKL:n johtokunnan kahden demarijäsenen mielestä johtokunnan olisi pitänyt vaatia toimenpiteitä, jotka estäisivät ylitykset vastaisuudessa.

HKL hyväksyi kustannusten ylityksen ja esitti, että ylityksistä pitäisi raportoida hyvissä ajoin. Länsimetron kustannuksiin HKL ei voi juuri vaikuttaa, kun sillä ei ole sanavaltaa projektissa.

Urakoitsijoina kartelliyhtiöitä

Metroradan kustannukset ovat huikeat, kun niitä vertaa ratojen rakennuskustannuksiin ja kaivosten vaakaturunelien louhintakustannuksiin.

Hintalapun arvostelijoiden epäilyjä metron kustannusten noususta lisää sekin, että Espoon käräjäoikeus tuomitsi Olavi Loukon 40 päiväsakkoon lahjusrikkomuksesta. Tuomio tuli rakennusliikkeiden maksamista virkamatoista Lappiin, joista Lou-



Metrojuna ajaa Helsingin Ruoholahdesta Espoon Matinkylään aikaisintaan syksyllä 2016.

ko ja hänen vaimonsa saivat taloudellista hyötyä.

Helsingin hovioikeus katsoi kesällä 2013, että Loukon vastaanottamat edut ovat olleet omiaan heikentämään luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen, mikä hänen olisi tullut ymmärtää. Hovioikeus korotti päiväsakkojen määrän 60:een eli 7 500 euroon ja määräsi maksamaan valtiolle rikoshyötynä runsaat 7 500 euroa.

Arvostelijat muistuttavat, että ainakaan kolmella Länsimetro Oy:n metrotunnelien ja -asemien louhintaja- ja rakennusurakoitsijoista ei ole aivan puhtaat paperit. Korkein hallinto-oikeus katsoi syyskuussa 2009, että yritykset olivat osallistuneet kartellin toimintaan Suomen

asfalttimarkkinoilla.

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi marraskuussa 2013 asfalttifirmat maksamaan vahingonkorvausta 40 kunnalle yhteensä 37,4 miljoonaa euroa. Päätöksistä käy ilmi, että kartelli oli nostanut asfaltointiin liittyvien urakkasopimusten hintatasoa koko maassa noin 40 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla noin 45 prosenttia.

Yrityksille on samantekevää, päällystävätkö ne tietä vai rakentavat metroa.

Manu Paajanen

Kolmossivun vakiokirjoittaja asuu Espoossa ja kutsuu itseään vapaa-herraksi ja Eläke-Varman stipendiaattiksi. Hän oli Itälehden toimittajana perustamisesta lähtien.

Hallinto-oikeuden ratkaisu: Tapiolan saa tuhota

Kainalo

Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi helmikuun alkupuolella Tapiolan keskuksen asemakaavasta tehdyt valitukset.

Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuussa 2013 Tapiolan keskuksen kaavamuutoksen. Uusi kaava antaa lisärakennusoikeutta 80 000 kerrosneliometriä ja lähes kaikki Tapiolan keskustan rakennukset saa purkaa.

Tapiolan keskustaan nousee 12-kerroksisia tornitaloja nykyisten matalien kaksi- tai kolmekerroksisten rakennusten paikalle.

Tapiolan keskuksen purkutyöt alkavat lähiaikoina K-Supermarke-

tin talon purkamisella. Sen paikalle rakennetaan Stockmannin uusi liikekiinteistö.

LähiTapiola omistaa pääosan Tapiolan keskuksen kiinteistöistä ja rahoittaa rakentamista.

Tapiolan ilme muuttuu täysin

Asukas- ja kotiseutuyhdistykset Tapiolan alueneuvottelukunta TANK, Tapiolan Kilta ja Pro Tapiola olivat vaatineet Tapiolan keskuksen asemakaavan kumoamista.

Yhdistykset katsoivat valituksiinsa, että muutos on maankäyttö- ja rakennuslain vastainen ja Merituulentien päälle rakennettavat

korkeat tornitalot hävittäisivät Tapiolan keskeisen ominaispiirteen ja puutarhakaupungin suojellun kansallismaiseman. Tapiolan kansallismaisemaan kuuluu oleellisesti keskeinen avoin maisematila.

Tapiola on sotien jälkeisen kaupunkirakentamisen merkkiteos, jonka merkitys on kansallinen ja kansainvälinen. Asukkaiden mielestä Tapiolan purkaminen on Suomen suurin rakennuskulttuurin tuhotyö ja ympäristörikos.

Manu Paajanen

Kirjoittaja esitteli Tapiolan keskuksen kaavakiistoja lehdessä 2/2013 laajemmin



Tapiolan keskuksen purkamisen alkaa ja matalien rakennusten paikalle tulee 12-kerroksisia tornitaloja.

Asuntotuotantotavoitteet jäivät saavuttamatta Espoo saavutti – Helsinki ja Vantaa eivät

Helsingin seudun 14 kunnasta Espoo oli viime vuonna ainoa, joka täytti kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen tavoitteet asuntotuotannossa. Espoossa valmistui 2 552 asuntoa. Tavoite oli 2 500 asuntoa.

Kaupunginjohtaja **Jukka Mäkelän** mukaan Espoo pystyy toteuttamaan 2 500 asunnon tavoitteen vuosittain.

Espoo rakensi myös kohtuuhintaisia ARA-asuntoja tavoitteen mukaiset 500 asuntoa.

Espoon Asunnot Oy on Espoon kaupungin omistama yhtiö, jolla on noin 14 500 vuokra-asuntoa eri puolilla Espoota. Espoon Asunnot Oy aloittaa tänä vuonna kuuden vuokratilakohde rakennuttamisen Matinkylässä, Saunalahdessa ja Kauklahdessa. Taloihin valmistuu yhteensä 410 valtion korkotukemaa vuokra-asuntoa.

Valtio maksaa infra-avustusta 7,5 miljoonaa euroa vuodessa sopimuksen mukaisten asuntoalueiden rakentamiseen. Valtio antaa myös 10 000 euron käynnistysavustuksen asuntoa kohti.

Vantaalla jäi 500 asuntoa rakentamatta

MAL on valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen aiesopimus, jossa on määritelty kuntien asuntotuotannon tavoitteet vuosille 2012 – 2015. Sopimuksen mukaan tavoitteena on 12 000–13 000 asunnon rakentaminen vuosittain. Tuotannosta on oltava ARA-vuokra-asuntoja vähintään viidesosa eli 2 500 asuntoa vuodessa.

Helsingin seudun kunnissa rakennettiin viime vuonna noin 10 000 asuntoa.

Helsinki jäi 5 000 asunnon tavoitteestaan pari sataa asuntoa, mutta Vantaan 2 000 asunnon tavoitteesta jäi rakentamatta 500 asuntoa.

Helsinki jäi 1 000 ARA-asunnon tavoitteestaan 300 asuntoa. Vantaan tavoite oli 400 asuntoa, mutta asuntoja valmistui vain 300.

Kauniaisilla ja Pornaisilla on pienin 60 asunnon vuositavoite. Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Kirkkonummen, Sipoon ja Tuusulan tavoitteet olivat yli 300 asuntoa vuodessa.

Pornainen ja Sipoo jäivät eniten tavoitteistaan; eivät Kerava ja Kirkkonummi saavuttaneet tavoitteitaan.

Ei hätää – asuntoja on

Suomessa oli vuoden 2012 lopussa noin 286 000 tyhjää tai tilapäiskäytössä olevaa asuntoa. Kukaan ei jää ilman asuntoa, kun muuttaa pois Helsingin seudulta. Hintataso on järjellinen verrattuna pääkaupunkiseudun asuntokeinoalijoiden kiskurihintoihin.

Pääkaupunkiseudulla on pulaa asunnoista, joiden hinta tai vuokra on kohtuullinen. Hätä on pian asuntokeinoalijoiden, rakennusyhtiöiden ja pankkeilla, kun hintataso ylittää asunnonostajan tai vuokralaisen maksukykyyn.

Kukaan asunnonostaja ei halua ajautua tilanteeseen, että asunto meni, mutta asuntovelka jäi. Vuok-



Matinkylän metroaseman tuntumaan Ison Omenan lähietäisyydelle rakennetaan 700 asuntoa.

ralaisetkaan eivät halua ajautua ahdinkoon, että koko palkka tai eläke menee vuokraan.

Yhdysvaltalainen taloustieteen professori **Nouriel Roubini** näkee jo merkkejä uudesta asuntokup-

lasta. Hän ennusti Yhdysvaltain asuntokuplan ennen maailmanlaajuisen taluskriisin puhkeamista 2000-luvun lopussa.

Tuomion tohtorina tunnetun Roubinin asuntokuplalistalla ovat

Suomen lisäksi muun muassa Ruotsi, Norja, Sveitsi, Ranska, Saksa, Lontoon metropolialue Englannissa, Kanada ja Australia.

Yhdysvalloissa, Espanjassa ja Irlannissa muistetaan muutaman

vuoden takaa, mitä asuntokupla tarkoittaa ylihintaisen asunnon ostaneelle ihmisille käytännössä.

Manu Paajanen

Asuntotuotannon tavoite 10 000 asuntoa Espoon uudet asunnot Länsimetron varrelle

Espoon ensisijaiset rakennuskohteet ovat Länsimetron varrella. Asuntotuotannon 10 000 asunnon tavoitteesta 6 515 on kerrostaloasuntoa ja 3 485 pientaloa sekä rivi- ja ketjutaloa.

Länsimetron varrella Tapiola – Otaniemi – Keilaniemeen rakennetaan 600, Tapiolan keskuksen 550, Tapiolan urheilupuiston metroaseman seudulle 700, Matinkylän metroaseman seudulle 700,

Espoonlahti – Kivenlahden metroaseman seudulle 700 ja Saunalahti – Tillinmäkeen 700 asuntoa. Finnoon nousee 30 ja Iivisniemi – Soukan metroaseman seudulle 20 pientaloa.

Radan varteen myös asuntoja

Espoossa rakennetaan asuntoja myös junaradan varrelle. Espoon keskuksen on tavoitteena rakentaa 800 asuntoa.

Toinen suuri kohde radan varrella on Kauklahti, jonne rakennetaan 600 pientaloa ja 50 kerrostalo-asuntoa.

Kuninkaankolmiossa Espoo, Helsinki ja Vantaa kohtaavat. Es-



Suurpellon pehmeään savikkoon nousee Espoon suurin asuinalue.

poon tavoitteena on rakentaa Kuninkaankolmioon 1 200 asuntoa, joista 1 000 on pientaloa.

Perusmäen ympäristöön nousee 350, Kalajärven ympäristöön 200 ja Nupurin kartanoon 200 pientaloa.

Suurpeltoon 1 200 asuntoa

Suurpelto on Etelä- Espoossa lähes puolentoista neliökilometrin peltoalue, joka tunnetaan Henttaan tai Mankkaan peltoina.

Suurpellolle rakennetaan 1 200

asuntoa. Rakennushanke on Espoon suurin. Asunnoista 1 000 on kerrostaloissa ja 200 ovat pientaloja.

Suurpellon alue on pääosin pehmeää savimaata, jossa savikerroksen paksuus on keskimäärin 10,6 metriä ja eteläosan syvimmissä painanteissa yli 25 metriä. Alue soveltuu huonosti rakentamiseen ja rakentaminen siellä on hyvin kallista. Talojen perustukset pitää paaluttaa pehmeässä savikossa.

Espoolaiset ovat käyneet kipeää keskustelua Suurpellon 6,4 hehtaarin maakaupoista. Espoo maksoi 40 miljoonaa euroa alueesta, jonka arvo peltomaana on 64 000 euroa.

Espoon omakotivaltainen asuntokanta muuttuu kerrostalovaltaiseksi. Nykyisin 58 prosenttia asunnoista on kerrostaloissa. Alkavissa rakennuskohteissa kerrostaloasuntojen osuus on 78 prosenttia.

Manu Paajanen

Asuntoministeri Pia Viitanen: Kolme keinoa asuntotuotannon vauhdittamiseen

Asunto- ja viestintäministeri Pia Viitanen esitti huolensa toimimattomista asuntomarkkinoista ja toivoi asuntopoliittista tupo-henkeä. – Olen luottavainen, että tupo-henkeä löytyy, hän sanoi. Kun kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ei rakenneta pääkaupunkisedulla kysyntää vastaavasti, lupasi ministeri helpottaa kohtuuhintaisten asuntojen puutetta vauhdittamalla asumisoikeusasuntojen rakentamista.

Ministeri Viitanen totesi ARA-päivänä 14.1.2014 tyytyväisenä, että hallituksen viime syksynä varaamat 15 miljoonaa euroa asuinrakennusten peruskorjausten käynnistysavustuksiin on käytetty. – Avustukselle on ollut selvästi tarvetta. Myöntämällä käynnistysavustusta korjaustarpeessa olevien lähiörakennusten perusparantamiseen, kehitetään lähiötä ja edistetään samalla työllisyyttä.

Käynnistysavustus työllistää

Tälle vuodelle käynnistysavustusta on varattu 100 miljoonaa euroa. – Viime ja tänä vuonna myönnettävien 1,15 miljoonan euron avustusten aikaansaama työllisyysvaikutus rakennusalalle on yhteensä noin 18 500 henkilötyövuotta ja investointivaikutus Suomen talouteen noin 1,15 miljardia euroa. Merkittäviä lukuja molemmat, Viitanen muistutti.

Ministeri kehotti alan toimijoita hyödyntämään aktiivisesti ARA:n avustuksia.

Keskeisenä ongelmana on tonttimaan niukkuus ja korkea hinta. Viimeisen viiden vuoden aikana seudulla on jäänyt rakentamatta vuosittain kolmannes sovitusta 12 000–13 000 asunnosta, mikä on merkinnyt noin 20 000 asunnon vajetta. Kaavoituksen suhteen pääkaupunkiseudun kunnat ovat jääneet jälkeen 5 vuodessa noin 17 000 asunnon verran, ministeri kertasi.

Hallituksen rakennepoliittisessa



Kuvat: Katja Karjalainen

Käynnistysavustukselle on ollut selvästi tarvetta, asuntoministeri kertoo palautteesta lähiökierroksilta.

paketissa todetaan, että valtio edellyttää, että metropolialueen kunnissa on käyttöön otettavissa jatkuvasti vähintään noin viiden vuoden asuntotuotantotavoitetta vastaava tonttivaranto. – Valtio myös arvioi infrastruktuuri- ja palveluinvestointejaan kuntien kaavoituksen tulosten perusteella. Tältä osin käyttöön on otettu myös ”keppi”, aiemmin myönnettujen erilaisten ”porkkanoiden” lisäksi.

Aiesopimuksilla uusien asuinalueiden rakentamiseen

Tärkeäksi työkaluksi valtion ja kun-

tien välisessä yhteistyössä ovat muodostuneet osapuolten tekemät MAL-aiesopimukset. Niiden toteuttamista tuetaan ARA:n myöntämällä infraavustuksilla. Vuosiksi 2013–2015 ARA on myöntänyt infraavustuksia yhteensä 36,5 miljoonan euron edestä kunnallistekniikan rakentamiseen. Avustukset auttavat kuntia käynnistämään sellaisten uusien asuntoalueiden rakentamisen, jotka olisivat ilman avustusta vaarassa jäädä toteutumatta tai viivästyisivät. Avustusta myönnettäessä etusijalla ovat olleet sellaiset kohteet, jotka nopeuttavat uusien asuinrakennusalueiden käyttöönottoa suurimman tonttivajauksen alueilla.

MAL-aiesopimukset sekä asumisoikeusasunnot liittyvät myös tiiviisti toisiinsa, sillä asuntopoliittisen toimenpideohjelman ja käyttösuunnitelman mukaisesti asumisoikeusasuntoja toteutetaan ensisijaisesti valtion ja kuntien välisiin aiesopimuksiin sitoutuneissa kunnissa. Pääkaupunkiseudun kehyskunnissa asumisoikeusasunnot koetaan tärkeäksi instrumentiksi MAL-sopimuksen 20 prosentin valtion tukemien asuntojen tavoitteen toteuttamisessa.

ASO-asunnot helpottavat vuokra-asutusta

Asumisoikeusasunnoilla on Viitanen mukaan monia hyviä puolia. Puolet asumisoikeusasukkaista muuttaa

vuokra-asunnoista, joten asumisoikeusasunnot nähdään kunnissa myös vuokra-asutusta helpottavana tekijänä. Asumisoikeusasuntojen rakentaminen on hyvä keino asuinalueiden eriytymisen ehkäisemiseen ja monipuolisen asukasrakenteen lisäämiseen alueilla.

ARA:n käyttösuunnitelmassa asumisoikeusasuntojen rakentamista on rajoitettu, sillä hallitusohjelman mukaisesti hallituksen asuntopoliittikan painopiste on normaalien vuokra-asuntojen rakentamisessa. Asumisoikeusasuntojen eduista ja kysynnästä johtuen asumisoikeusasuntoja koskevaa määrällistä rajausta lievennettiin vuoden 2014 käyttösuunnitelmassa, jolloin asumisoikeusasuntoja voidaan rakentaa aiempaa enemmän.

Kolme keinoa asuntorakentamisen vauhdittamiseen

Valtio alkaa itse rakentaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja omistamansa yleishyödyllisen yhtiön, A-Kruunu Oy:n, kautta. Valtio osoitti tähän toimenpiteeseen varoja viime vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa, ja ensimmäisten A-Kruunu Oy:n vuokratulojen rakentamisen on tarkoitus alkaa mahdollisimman pian. Valmistelut toimenpiteet ovat ympäristöministeriössä loppusuoralla.

Toinen keskeinen parannus on ollut käynnistysavustusten käyttöön-

otto Helsingin seudulla. Käynnistysavustuksia myönnetään normaalien valtion tukemien vuokra-asuntojen rakentamiseen Helsingin seudun kunnissa. Viime syksynä linjattiin, että avustus on 10 000 euroa asuntoa kohti kaikkien toimijoiden osalta.

Kolmas ehtojen parannus oli pitkän korkotuen omavastuukoron alentaminen entisestään. Tällä kaudella normaali 3,4 prosentin omavastuukorko on parin uudistuksen myötä tiputettu nykyiselle yhden prosentin tasolle, jolla se tulee olemaan vuoden 2015 loppuun asti. Perusparannuslainoituksen omavastuukorkoa on alennettu 2,35 prosenttiin. Lisäksi lainanlyhennyksen määrää nostetaan hieman siten, että lyhennysjärjestelmä ei ole enää niin takapainotteinen kuin nykyisin, ministeri Pia Viitanen kertoi.

Risto Kolanen

Kirjoittaja on selostanut Asukasliiton seminaareja UP-utispalvelulle ja eri lehdille syksystä 2002 ja on toimittanut lehteä numerosta 3-4/2011 alkaen.



Kotilähiö – lähiökoti

ARA-päivän toisen osion teema oli Kaupungistuminen muuttaa asuin- ja asumisen kehittämiskoordinaattori, tutkijatohtori **Hanna Dhalmann** esitteli tuoreimpia tutkimuksia koskien 1960–70-luvulla pääkaupunkiseudulle rakennettujen asuntoalueiden eli lähiöiden onnistumista tarkoituksessaan, niiden merkitystä ja kehitysmahdollisuuksia nykypäivänä sekä näiden lähiöiden roolia tulevaisuuden yhdyskuntarakenteessa.

Suomessa, etenkin Helsingin seudulla, on viime aikoina tutkittu erityisesti lähiöiden sosioekonomista rakennetta ja väestöryhmien erkaantumista, segregatiota.

Ruuhka-Suomeen rakennettiin asuinalueita siinä historiallisessa taitekohdassa, jolloin Suomi muuttui agraari- eli maatalousyhteiskunnasta teollisuus- ja palveluyhteiskunnaksi. Suomi muutti maalta kaupunkiin ja tarvittiin suuret määrät uusia asuntoja. Kehitettiin aluerakentamisen konsepti, jossa alue rakennettiin saman toteuttajan toimesta kokonaan samalla ”sablunalla”. Oli kehitetty juuri

elementtirakentamisen tekniikka ja asuinrakentamista voitiin tehdä ikään kuin sarjatyönä.

Tämä oli silloin – ainakin se koettiin niin – välttämätön keino taajamien työväestön asuttamiseksi. Tuolloisen asuntopolitiikan jälkiseurauksien katsotaan vaikuttavan vieläkin jossain määrin kyseenalaisen leiman saaneiden ”nukkumalähiöiden” maineeseen. Nyt jo rapistumassa olevilla ja monenlaisia kohennusta vaativilla asuinalueilla esimerkiksi toisen – nyt ehkä jo kolmannen – polven lähiöasukkaiden koulutustasosta on keskimääräistä alhaisempi, ja tästä katsotaan johtuvan myös samojen alueiden korkeamman työttömyysasteen.

Maailmassa on tapahtunut paljon viimeisen puolen vuosisadan aikana. Kehitys on mennyt siihen, että lähiöiden alkuperäisväestö, kantaväestö muuttuu pois kotilähiön lähiökodista. Osa muuttaa nykyaikaisen varustetason kotiin, osa takaisin maalle sinne ”oikeaan” kotiin. Lähiöihin on jäänyt tilaa uusille tulijoille.

Maahanmuuttajat asuttavat lähiötä

Dhalmann on yhdessä kaupunkitutkija **Mari Vaattovaaran** kanssa tehnyt havaintoja muiden muassa maahanmuuttajien merkityksestä suomalaisen asumalähiöiden asujajimiston kokonaiskuvaan.

– Suomalaisen asenteet maahanmuuttoa kohtaan ja yhteiskunnan valmiudet ottaa vastaan monikulttuurisuuden mukanaan tuomaa yhteiskunnallista muutosta ovat juuri nyt tärkeitä ja ajankohtaisia kysymyksiä. Kaikki näköpiirissä olevat ennusteet lupaavat suurille kaupunkiseuduille maahanmuuton vauhdittumista.

– Maahanmuuttoasenteissa Pohjoismaat erottuvat yleensä muita Euroopan maita suvaitsevaisempina. Pohjoismaisiin pääkaupunkiseutuihin keskittyvässä tutkimuksessa asenteet maahanmuuttajia kohtaan näyttävät kuitenkin varsin kovilta.

– Helsingin seutu on jo useamman vuosikymmenen ajan kuulunut Euroopan nopeimmin kasvavien



Pienilläkin alueellisilla toimilla on merkitystä asukkaille, Hanna Dhalmann näkee.

kaupunkiseutujen joukkoon sekä väestömäärää että työpaikkojen lisäystä tarkasteltaessa. Noin 40 prosenttia maahanmuuton kokonaismuuttovoiosta kohdentuu suoraan Helsingin seudulle, minkä lisäksi seutu saa muuttovoihtoa muualta Suomesta muuttavista maahanmuuttajataustaisista henkilöistä.

Kouluvalikointi uutta

Aikaisemmin etnisesti monenkirjalla alueilla oli nähtävissä uuden-

tyyppisiä sosiaalisia rakenteita ja myös talouden dynamiikkaa eli uudenlaista yritteliäisyyttä, mutta nyt on sosioekonomisessa tarkastelussa nähtävissä selkeästi rakenteellista eriytymistä.

Tutkimuksissa on todettu alueiden välillä olevan selkeitä eroja väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa, koulutus- ja tulotasossa sekä työttömyydessä.

Viime aikoina on julkisuudessa keskusteltu myös eriytymisen näkyvistä alueiden kouluissa. Tunnistettu on myös ilmiö, jossa kantaväestö tai lapsiensä tulevaisuudesta erityistä huolta kantavat maahanmuuttajavanhemmat joko muuttavat tai pyrkivät sijoittamaan lapsensa niin sanotusti parempien alueiden kouluihin.

Dhalmann ei näe suomalaisten asuinalueiden tilannetta kuitenkaan mitenkään toivottomana: ”Vaikka mikrotason toimenpiteet eivät ratkaise makrotason haasteita, pienilläkin (alueita kohentavilla) alueellisilla toimilla on merkitystä asukkaille.”

40v. ARA-päivän laaja kattaus

Esteettömyyttä, kestäväää kehitystä, tupo-henkeä

Vuosittainen asumisen ja rakentamisen ammattilaisten kokoontuminen, ARA-päivä järjestettiin tänä vuonna Helsingin Katajanokalla. Tapaamisessa olivat korostetusti esillä erityisryhmien asumisen ongelmat ja kestävä kehitys asumisen näkökulmasta.

Asumisen rahoittamis- ja kehittämiskeskuksen (ARA) ylijohtaja **Hannu Rossilahti** esitti puheenvuorossaan katsauksen maamme asuntorakentamisen tilanteeseen laajemminkin.

– Samalla kun kaupungistuminen kiihtyy, tuotetaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja vain noin 2 000 vuodessa. Etenkin pääkaupunkiseudulla tarve olisi moninkertainen. Määrä on romahtanut 2000-luvulla, vaikka tarve kasvaa. Näin dramaattiseksi kuvasi ylijohtaja Rossilahti tämän hetkistä asuntotuotannon tilaa maassamme.

Ylijohtaja kytki puheessaan yhteen pääkaupunkiseudun asuntotuotannon ja koko maan talouskasvun. – Siinä määrin merkityksellinen on ruuhka-Suomen metropolialueeksi nimetty seutu maamme talousveturina, että kohtuuhintaisen asumisen problematiikkaan olisi Helsingin seudulla vihdoin löydettävä kestäviä ratkaisuja.

Uhkakuva

Rossilahti näkee uhkakuvan, jossa asuntotilanne huononee uusien asuntojen tuotannon jäädessä jatkossakin viime vuosien tapaan alhaiselle tasolle. Helsingin seudun sekä muiden suurimpien kasvukeskusten väestönlisäyksen ennustetaan olevan vuoteen 2030 mennessä 430 000 henkilöä.

– Ennustettu tulevaisuus, ja myös jo tämänhetkinen tilanne vaatisivat nopeita ratkaisuja.

Asuntojen omistaminen sijoitustarkoituksessa on jossakin määrin muuttanut ja ehkä osin vilkastuttanut asuntomarkkinoita. Tämä ilmenee tietenkin vain vapaarahoitteisilla asuntomarkkinoilla. Kokonaan uutena asumismarkkinamuotona on Suomeenkin tullut ns. leasing-muotoinen asuntotarjonta.

Esteettömyys

Esteettömyys eli erityisryhmien



Kuvat: Kaija Karjalainen

Asuntotilanne huononee, jos uusien asuntojen tuotanto jää pk-seudulla alhaiselle tasolle.

asumiseen liittyvät ongelmat ja kestävä kehitys olivat tämän vuosittaisen ARA-päivän teemat.

ARA:n rooli asumisen kehittämis- ja tutkimistyössä noteerattiin viime vuonna ARA:n asiakkaille ja sidosryhmille tehdyssä kyselytutkimuksessa olevan keskeinen. ARA oli tukemassa kehitystyötä etenkin erityisryhmien asumiseen liittyvissä ongelmissa ja uusien rakentamiskonseptien ja energiatehokkuuden tutkimuksessa ja kehittämisessä. Ikääntyvän väestön määrän lisääntyessä ja kotona asumisen korostaminen laitosten sijaan on asettanut asuntorakentamiselle uusia haasteita. Tämä on ollut ARA:n yksi kehitys- ja tutkimustyön painopisteitä.

Rossilahti esitteli puheenvuorossaan asumisen esteettömyydestä muualla saatuja kokemuksia.

– Tanskassa esteettömyysrakentamisessa ollaan edelläkävijöitä. Tanskalaisista 10–14 prosenttia on jollakin tavalla liikuntarajoitteisia ja siellä esteetön rakenta-

minen onkin tänä päivänä enemmän moraalinen kysymys. Ei siis ensisijaisesti taloudellinen, mutta Tanskassa yritykset ovat kokeneet markkinoinnissa yhdeksi tärkeäksi osaksi ulottuvuuden eli saavutettavuuden. Monet tanskalaisyrietykset – etenkin palvelualalla – ovat kirjanneet myynnissään ja tuloksessaan positiivisen muutoksen esteettömyyden mahdollistaman saavutettavuuden myötä.

ARA teki viime vuonna (2013) hieman enemmän tukipäätöksiä, kuin vuonna 2012, yhteensä noin 6 200 hanketta. Puolet ara-tuotannosta olivat erityisryhmille suunnattuja.

Kestävä kehitys

Tämänvuotisen ARA-päivän toinen teema oli kestävä kehitys.

– Kestävän kehityksen voidaan ajatella sisältävän kolme ulottuvuutta: ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävä kehitys, linjasi Rossilahti.

– Asuntotuotannossa hiilija-

lanjälki ja energiatehokkuus ovat omaksuttu tärkeiksi teemoiksi viime vuosina. ARA on osaltaan edistänyt teemaa yhdessä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa kehittämällä mm. matala-, passiivi- ja nollaenergiataloja. Myös puuhun perustuvaa korjausrakentamista on kehitetty näissä projekteissa.

Yleisesti omaksutun ja hyväksytyyn ajattelun mukaan nykyään kaikessa, myös asuntorakentamisessa tulee ottaa huomioon toiminnan kokonaisuuden jälki. Asuntorakentamisessa tämä ehto täyttyy vain, kun irrottaudutaan ainoastaan rakentamiseen liittyvästä kustannusajatuksista ja laajennetaan tarkastelun aikaikkunaa koko asuinrakennuksen elinkaaren pituiseksi.

Elinkaarimalli

Taloudellisesti kestäväää kehitystä asumisessa voi ilmentää suhteuttamalla asuinrakennuksen investointikustannus rakennuksen

joskus hyvinkin pitkään käyttöikä. Rossilahti avasi puheessaan asuinrakennuksen elinkaarimalli-ajatuksista. Ristiriitaisia tilanteita syntyy joskus, kun asuintalo tulee peruskorjauksikään ja ARA-tukien mitoitus lähtee korjausrakentamisesta siitä kertainvestoinnista ja sen aiheuttamasta asumiskustannuksen noususta. Elinkaari-ajattelussa tulisi pystyä ajattelemaan rakennuksen koko odotettavissa olevaa käyttöikää ja suhteuttaa korjausrakentamisen neliöhinta hyvinkin pitkälle ajanjaksolle. Tällöin investointikustannus näkyy hieman toisessa mittaluokassa.

Rossilahti esitteli muutamia esimerkkejä tapauksia, joissa kerrostalon remontin kustannukset talon asuntoneliötä kohti nousevat yli valtioneuvoston asettamien rajojen. Rajoitukset korjausrakentamisen käynnistysavustuksen saamiseksi voivat joissakin tapauksissa edellyttää remontin jaksottamista useampaan osaan. Tämä voi olla myös taloyhtiön kannalta remontin kokonaiskustannusta arvioitaessa järkevää. Eli ei välttämättä kannata panna koko kerrostaloa kerralla uusiksi vaan esimerkiksi putkiremontti ja katto-ulkoseinäremontti kannattaa joskus jakaa kahteen eri kokonaisuuteen.

Sosiaalista näkökulmaa ei osattu ottaa huomioon aikanaan, kun ruuhka-Suomen isoja lähiöitä rakennettiin. Silloin niin sanottu aluerakentaminen niputti koko lähiön samaan ”muottiin” – perustettiin isoja, pelkkään vuokra-asumiseen perustuvia kaupunkien osa-osaajia. Nyt ongelmaa sanotaan segregatioksi.

– Sosiaalisen asuntotuotannon vähäinen määrä heijastuu selkeästi kasvavana kasvutena vapaarahoitteisen asuntotuotannon puolelle. Tämä ei ole missään tapauksessa sosiaalisesti kestäväää kehitystä, sanoi Hannu Rossilahti ARA-päivän päätöspuheenvuorossaan.

Unto Nikula

Kadotettua tupoa etsimässä



Kovin ristiriitaiselta vaikuttaa tilanne kun maamme asuntopolitiikan korkeat päättäjät ”kuuluttavat” kilvan ratkaisuja ongelmalliseen asuntotilanteeseen ja samoilla tavoilla ovat kuitenkin ne ongelmien ratkaisun niin sanotut avaimet.

Skeptikko voisi epäillä, josko maamme asuntopolitiikkaa ei sittenkään johdeta ja ohjata aivan kaikilta kohdiltaan korkeiden virka-

miesten, eikä demokraattisesti valittujen poliittisten edushenkilöiden suuremmalla tai pienemmällä viisaudella. Ajoittain saa kuvan, että suomalaisten asunnontarvitsijain piinaa pidetään yllä jossakin määrin jopa tarkoituksella. Sen verran rahakas bisnes asuminen on, että vahvin intressi tuntuisi olevan niin sanotuilla markkinoilla.

Tämä ajatus tuli taas mieleen kun kuunteli ARA-päivän puheenvuoroja. Sitä haluaisi uskoa, että maamme asuntorakentamisen korkeat edustajat, asuntopolitiikasta vastaava ministeriö ja valtion asuntorahastoa hallinnoiva valtiollinen taho (ARA), ovat vilpittömästi huolissaan kohtuuhintaisen vuokra-asuntojen puutteesta. Nehän suorastaan tyrkyttävät

rahaa asuintalojen varsinaisille rakentajille mutta juuri mitään ei kuitenkaan tapahdu.

Missä se tulppa on? Kun markkinavoimille eivät porkkanat näytä kelpaavan, niin mitä jos pantaisiin ne porkkanat parempiin suihin? Eli missä näkyy se valtion – siis Kruunuasunnot Oy:n – suora panostus Suomen kehittyvien, kasvavien paikkakuntien vaikeaan asunto-

ongelmaan?

Kaavoitetun tonttimaan puute mainitaan nykyään usein olevan sen pullonkaulan. Miten ruuhka-Suomen kuntapäätäjät, siis kaavoittajat, saataisiin istutettua siihen asuntoministerin kaavailemaan – vai vain haaveilemaan – asuntotuotannon tupo-pöytään?

(UN)



Riitta-Leena Karlsson myönsi, että kunnille muutos on tuottanut merkittäviä paineita.



Susanna Hintsalan mielestä vammaisuus ei edellytä asumista muiden vammaisten kanssa.

Laitoksista yhteiskunnan jäseniksi

Valtakunnallisena ARA-päivänä oli tiistaina 14.1.2014 Helsingin Katajanokalla Grand Marinan iso sali oli tupaten täynnä, ja yleisö kuuli hyviä alustuksia. Alkupuolen keskeinen teema oli erityisryhmien asuminen, joka oli vahvasti esillä sekä Tukholman kokemusten että Suomen kaupunkien esimerkkien kautta. Suunta näyttää yhteiseltä.

Tukholman kaupungin vammaisasiamies **Riitta-Leena Karlsson** kertoi millaisia kokemuksia Ruotsilla on tarjota kehitysvammaisten henkilöiden asuttamisesta muiden ihmisten joukkoon.

Kehitysvammaisten laitokset sulkenut reformi toteutettiin jo parikymmentä vuotta sitten. Pyrkimys ilmaistiin lainsäädännössä jo 1960-luvun lopussa, päätös tuli v. 1994 ja pakottava määräys ja loppullinen aikaraja v. 1997. Viimeiset 52 laitosta, joissa oli noin 1 000 asuinpaikkaa, poistettiin vuoteen 2000 mennessä. Kunnat ja aluehallinto tekivät suunnitelmat

Iso asennemuutos

Ruotsissa haluttiin luoda asennemuutos: potilaasta kansalaiseksi, eristetystä asujasta yhteiskunnan keskuuteen, tarvitsevasta henkilöstä taitoa ja mahdollisuuksia omaavaksi ihmiseksi, hyväntekeväisyydestä ihmisoikeuksiin ja asiantuntijoiden kohteesta osallistujaksi ja vaikuttajaksi.

LSS-laki, eli "Lagen om avveckling av specialsjukhus och vårdhem", korostaa asumisratkaisuja, jotka tähtäävät vertaiseksi tulon muihin kansalaisiin nähden, kehitysvammaisia ei sijoiteta lähellekin asuntoryhmiin ja heitä ei sijoiteta nk. kategoriarakennuksiin (sairaala, terveyskeskus, vanhusten palvelutalo jne).

Ryhmäasunnon kooksi hyväksytään 5-6 täysimittaista asuntoa sekä yhteiset tilat. Kehitysvammaisella henkilöllä tulee olla oma asunto, joka sisältää keittomahdollisuudet ja kylpyhuoneen. Asunnon on oltava noin 40 neliometriä.

Kunnille paineita

Karlsson myönsi, että kunnille muutos on tuottanut merkittäviä paineita. LSS-tukea saavia on 64 200 henkilöä, joista lähes 90 prosentilla on kehitysvamma. Asumi-

sen tukea saa 24 400 henkilöä, joista 1 200 on nuoria tai lapsia.

Lainsäädännön esittämät laatuvaatimukset ovat olleet tärkeitä laitospaikkoja korvaavien asuntojen suunnittelussa. Rohkeat päätökset asuntojen laatuvaatimuksesta ovat estäneet uusien laitosten rakennuskompleksien tekemisen, hän kertoi.

Kollektiivisesta tukemisesta siirtyminen yksityiseen tukemiseen on ollut yksi avainkysymyksistä, kun kehitysvammaiset henkilöt siirtyivät laitostasumisesta omaan asuntoonsa. Henkilökuntamäärä ja työtavat ovat olleet suuri haaste.

Karlsson kertoi, että henkilökunnan määrä riippuu asuntoyksikössä asuvien henkilöiden henkilökohtaisista tarpeista.

LSS-ryhmäasunnoissa päätös asumisesta ja sosiaalitoimen menot ovat kahdessa vuodessa kasvaneet. LSS-palveluasunnoissa ja oman asunnon tuessa kasvu on myös tapahtunut.

Riitta-Leena Karlsson korosti myös esteettömyyden tärkeyttä: – Tärkein investointi tulevaisuuteen on esteetön rakentaminen.

Me ja tavallinen kerrostalo

Uusista suomalaisen erityisasumisen ratkaisuista puhui **Susanna Hintsala** Kehitysvammaliitosta. Hän kertasi Kehitysvammaisten asumisohjelman tavoitteita saada tarpeiden mukaisia asuntoja tavallisilla asuntoalueilla. On luotava riittävät palvelut asumisen tueksi.

Valtioneuvoston periaatepäätöksellä on linjattu mm. lähipalvelujen ja -yhteisöjen kehittäminen, laitoshoidon asteittainen lakkauttaminen (siis Ruotsin aiemman mallin mukaan) ja kunnan eri hallinnonalojen välinen yhteistyö.

Sekä tutkimus- että kokemustieto kertoo yhtäläillä, että erityistä tukea tarvitsevien ihmisen asumisratkaisut eivät eroa muista

kansalaisista. – Järjestelmäkeskiset työkäytännöt ja laitosmainen toimintakulttuuri siirtyvät helposti uusiin asumismuotoihin, Hintsala sanoi.

Yksilöllisten tarpeiden toteuttaminen, ihmissuhteet ja integroituminen lähiyhteisöön toteutuvat paremmin pienemmissä asuinyhteisöissä. – Vammaisuus ei edellytä asumista muiden vammaisten kanssa!

Hankkeessa asukkaat ovat piirtäneet ja kirjoittaneet unelmiaan ja toiveitaan näkyväksi. Siitä edetään alueen tarjontaan, uusien asuntoratkaisujen ideoimiseen, laaditaan suunnitelma ja käynnistetään pilotti, valitaan parhaimmat ideat jatkoon ja kuvataan muutoksen laajuus.

Hintsalan ja projektin pääasia on korostaa sitä, miten erillisestä suunnittelusta on päästävää osaksi asuinalueiden suunnittelua. Tähtäimenä ovat pitkäkestoiset asumisratkaisut, vanhan asuntokannan hyödyntäminen, asukkaiden omien voimavarojen käyttö sekä henkilöstön joustava käyttö asumisalueella ja osaamisen hyödyntäminen yli rajojen.

Neljä kaupunkia Arjen keskiössä

Arjen keskiössä –hanke, joka on ARA:n rahoittama, suuntautuu kehittämistyöhön kuntien kanssa. Kehas-ohjelman puitteissa Seinäjoki, Kotka, Turku ja Lahti ovat mukana. Kotkassa mukana ovat kaupungin vammaispalvelut, kaupunkisuunnittelu sekä Kymenlaakson kuntayhtymän sairaanhoito- ja sosiaalipalvelut. Lahdessa ovat vammaispalvelut, asuntotoimi sekä Lahden talot Oy. Seinäjoella yhteistyötä tekevät kaupunkisuunnittelu, sosiaalitoimi, vammaispalvelut, Kunnallinen vuokra-asuntoyhtiö Sevas Oy sekä Eskoon sosiaalipalveluiden

kuntayhtymä. Turussa koolla ovat vammaispalvelut, kiinteistöliikelaitos, KTO-kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus sekä kunnallinen vuokra-asuntoyhtiön TVT Oy.

Kymenlaaksossa hanke tukee laitospurkua, vahvistaa yhteistyötä, luo mallin asukaslähtöiseen suunnitteluun ja kehittää asuntoverkostoja. Lahdessa yksittäisten asuntojen hankinta hostuu ja palvelut kehittyvät omaan asuntoon. Nuorten tarpeet tulevat näkyviksi. Alun ratkaisut eivät toimineet.

Seinäjoella hanke tiivistää hallintoalojen yhteistyötä, osoittaa tarpeen palveluiden käyttäjien osallistumiselle suunnitteluun ja luo uuden yhteistyömallin vammaispalveluiden ja kunnallisen vuokra-asuntoyhtiön välille. Turussa yhteistyö vahvistuu, uusia ideoita tulee kehittämiseen ja laitospurku etenee.

"Oman näköiseen" elämään

Laitostasumisen purkamisen tarkoitus on luoda ihmisille "oman näköinen" elämä, jossa on hyväksyttävä ympäristö muiden ihmisten joukossa ja josta saa tarvittaessa apua vaikkapa naapurilta. Kymenlaakson Elimäellä on projekti, joka kartoittaa asuinympäristön mahdollisuuksia asumisen, työllistymisen ja vapaa-ajan suhteen.

Elimäellä on valmiiksi remontoitu kerrostalo, jossa on mahdollisuus järjestää tavallista elämää myös kehitysvammaisille ihmisille. Työpajatoimintaa luodaan keväälle 2014.

ARA:n raportissa 6/2013 "**Vain me ja tavallinen kerrostalo**" Susanna Hintsala ja **Reetta Mietola** esittelevät laajemmin sitä, miten yhteiskehittelyllä luodaan uusia asumisen ratkaisuja.

Risto Kolanen

Kommentti

Laitospomot myyjiksi

Oli kiinnostava kuulla Tukholman kaupungin vammaisten asumispalveluissa toimineen Riitta-Leena Karlssonin ilmeikästä puhetta, sekä sisällöllisesti että kielellisesti. Hän on kotoisin pohjoisesta Suomesta, minkä yhä tunnisti puheesta.

Karlsson kuvasi vammais- ja vanhusasumisen muutosta, laitospurkusta ryhmäkoteihin, palvelukoteihin ja muuten tuettuun vammaisasumiseen.

Lopussa sali naurahti Karlssonin toteamukseen, että uu-

sien ryhmä- ja palvelukotien johtoon ei ole hyvä siirtää aiemmissa laitoksissa johtajana toimineita henkilöitä, koska he "tuovat laitosajattelun mukanaan".

Hän sanoi, että entiset johtajat olisi "parempi laittaa tavartalo Åhlenin hajusteosastolle myymään parfyymeja..."

No, ehkä näin ei ihan käytännössä tapahdu. Ja Ruotsin PAM varmaan vastustaisi...

(RK)



Katja Karjalainen

Onko meillä asuntokupla?

Suomen kotitaloudet ovat velkaantuneet. Niin ovat, ja paljon suuremmassa määrin perheet naapurimaissamme Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Kun meillä kansan velkaantumisindeksi on 120 % kotitalouden vuotuisesta tulosta, se on naapurimaissamme huomattavasti korkeammalla tasolla. Tanskassa se on jopa 2,5-kertainen ja norjalainenkin kotitalous on tuplatan velkaa suomalaiseen verrattuna. Suomen tilanteesta ovat huolensa lausuneet monet korkean tahon ekonomistit ja myös Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF).

Miksi nyt huoli Suomen kotitalouksien tilasta? Huoli johtuu siitä, että kun pohjoismaiset naapurimme ovat velkaantuneet omissa valuuttoissaan, meidän suomalaisten velka on EU:n yhteisvaluutta eurossa. Nyt korkeat suomalaiset varainvarijat ovat ohjeistaneet maamme pankkeja pitämään huolen taseen kestävydestä – siis kunkin pankin oman pääoman riittävydestä kriisin kohdatessa. Ja yhteisvaluutan oloissa kriisiin ei tarvitse olla kotoperäislähtöinen.

Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön ohjaaminen johtuu perusteilla olevan EU:n pankkiunionin vaatimista omapääomapuskureista. Suomen pankkien taseiden on viime aikoina mainittu olevan hyvässä iskussa, siis vahvoja eli omaa pääomaa on riittävästi. Asuntokuplan – jos sitä on – mahdollisesti puhjetessa liian pienet vakavaraisuuspuskurit ovat vaarassa sulaa pois. Kriisin kohdatessa taseessa ei saa olla liikaa epävarmaa lainamassaa. Nyt Suomessa sanotaan olevan liikaa rahaa epävarmoilla ja tuottamattomilla markkinoilla, siis asunnoissa. Suomalaisten pankkien on taivuttava kansainvälisten paineiden edessä. Maamme pankkeja laitetaan EU:n pakkionin vaatimaan kuntoon.

Tässä herää kysymys, eivätkö siis suomalaisten pankkien taseet olleetkaan niin vahvoja, kuin meille on viime vuosina kerrottu?

Miten tämä lainakatto vaikuttaa suomalaisen asunnonostajan lainansaantimahdollisuuteen? Omistusasuntoa havittelevan on vastedes alettava ensin asuntosäästäjäksi saadakseen lainaa asunnon ostoon. Omaa rahaa pitää jatkossa olla noin 10 %, ensiasuntoon 5 %. Hyväähän tässä tietenkin on se, ettei kansalaisia päästettäisi pidäkkeettömästi velkaantumaa. Näin kävi 1990-luvun alussa.

Liian löysän asuntolainapolitiikan seurauksena voi nähdä myös markkinoiden niin sanotun ylikuumentumisen, eli asuntokaupan liika vilkastuminen nostaa perusteettomasti hintoja ja talouden odottamaton nopea heikkeneminen laskee asuntojen hintoja. Tämä synnyttää epätaipainon ylihintaan ostetun asunnon reaaliarvon ja sitä vastaan otetun lainan euromäärän välille. Tätä sanotaan asuntokuplaksi.

Omasta asunnosta haaveilevan kannalta tämä luo jonkinlaista turvaa nykyisenä epävarmana aikana. Mutta tämä on osaltaan nostamassa varsin kiinni ruuhka-Suomessa asumisen kustannuksia, kun omistusasumiseen liitettävän ennakkosäästämispakon oletetaan kangistavan markkinoita mikä johtaa lisäkysyntään vuokra-asuntomarkkinoille - ja se taas nostaa vuokria.

Merkille pantavaa tässä ovat pankkimaailmasta kuuluneet perustelut tuolle lainakattelolle: ei olla niinkään huolissaan asunnon ostajan vakavaraisuudesta, hänen työpaikkansa pysyvyydestä tms., vaan huoli kumpuaa siitä, että suomalaisilla pankeilla on liikaa rahaa matalatuottoisilla asuntomarkkinoilla.

Unto Nikula
Asumisoikeusasukas,
Asukasliiton hallituksen jäsen
Vantaa, Asola



Neuvontapuhelimesta kysyttyä

Kun ajat ovat ”tiukkoja”, ainakin katsojan silmin nähtyinä – tiukkevat myös asenteet.

Kysymyksessä on silti myös pysyvä painotuksen muutos asuntomarkkinoilla. Päivystäjät raportoivat taas tuoreimmat tapaukset.

Perintöasunto laitetaan vuokralle. Viime viikkoina on tullut aikaisempaa huomattavasti enemmän soittoja, joiden yhteinen piirre on jokin ongelma vuokrasopimuksessa, itse sen tekstissä tai kuinka jokin kohta tulkitaan. Useinkaan eivät ole kovin vakavia juttuja, mutta läpi näkyy se että usein kysymyksessä on yhden asunnon vuokranantaja.

Hän haluaa hoitaa asiat itse, koska kokee välitysfirmojen perimät palkkiot koviksi.

Palkkiotasoon en ota kantaa. Kun teettää työt toisella, pitää olla valmis myös maksamaan siitä. Niin se on ollut ja varmaan on tulevaisuudessakin.

Tietoaan nykyään netistä saa; pykälät ja valmiit lomakkeet joita voi sähköisesti täyttää.

Ongelmana on tässäkin tapauksessa usein se, että täyttöohjeet ja säännöt ovat sitten toisen klikkauksen takana, sinne on työläästi siirrytty ja tekstiä on aina niin mahdollittoman paljon.

Kun niitä ohjeita ei jakseta lukea huolella, tulee sitten soittoja Asukasliiton neuvontapuhelimeen.

Me yritämme puolestamme neuvoa parhaamme mukaan niin vuokralaista kuin vuokranantajaakin.

Perintöasunnot ovat nouseva trendi. En ole mikään aktuaari, eli vakuutus- tai tilastomatemaatikko. Ei tarvitse ollakaan muuta kuin asioista kiinnostunut, oivaltaakseen että tämä yksittäisten vuokrasuhteiden määrä tulee seuraavan vuosikymmenen aikana nousemaan merkittävästi. Ilmiö on hyvin

Päivystäjän pakina

samanlainen kuin kaupunkilaisten metsänomistajien kohdalla.

Voi tietysti kysyä miksi he eivät perimäänsä asuntoa myy? Sillähan riesasta pääsisi. Syitä on monia; ei haluta myydä kun hintataso ei tunnu oikealta, kotona on lapsi tai lapsia, jotka saavat aikanaan perintöasunnosta ensimmäisen oman kodin. Vuokratuotto on tänä päivänä ihan kohtuullinen suhteessa asunnon pääomaan – siis laitetaan vuokralle.

Päätöstä tehtäessä ollaan sitten niin perusteellisen optimistisia, että ei luulisi olevansa Suomessa.

Ääripisteitä neuvontatyössä. Tässä on kulkenut ajallisesti rinnan kaksi esimerkkiä siitä missä ääritapauksissa mennään.

Otetaan vuokranantajatapaus ensimmäiseksi. Rouva laittoi vuokralle juuri tällaisen perintöasunnon ja aluksi kaikki vaikutti hyvältä. Hänen ei tarvinnut investoida mihinkään kunnostuskorjaukseen. Keittiön laitteet olivat tuki siksi vanhoja, että sovittiin että vuokralainen hakee erästä tunnetusta liikkeestä uuden hellan ja jääkaappipakastimen.

Sitten vuokrat alkoivat tulla epäsuunnollisesti ja kun päästiin viime vuoden loppuun oli kyllä vuokrat maksettu, mutta koko vuoden vesimaksut olivat maksamatta, velka vastasi kuukauden vuokraa.

Toinen harmittavainen seikka oli se, että vaikka vuokralaiset olivat vähentäneet keittiökalusteiden hinnan vuokristaan – he eivät olleet saaneet toimitettua ostoksista kuitteja. Vuokralaiset sanoivat että

pitää olla ymmärrystä ja sitähan pitää olla kun vuokravakuutta ei ollut tässä tapauksessa pyydetty eikä annettu.

Vuokranantaja niin sanotusti hermostui ja irtisanoi vuokrasopimuksen. Sen jälkeen hän ei ole saanut yhteyttä vuokralaisiinsa.

Tässä voisi pitää luontoa siitä, miten olisi pitänyt toimia – riittänee kuitenkin kun yritämme neuvoa häntä purkamaan tilanteen mahdollisimman pienin taloudellisin vaurioin.

Entä vuokralaisen tilanne kun on vauhti päällä? Kaveri oli asunut kolme vuotta vuokrasuhteessa. Sitten hänelle tuli taloudellinen ahdinko, kun ansioidon työttömyyskorvaus loppui.

Siinä tuli sitten sellainen tilanne, että hänellä oli jäänyt yhden kuukauden vuokra maksamatta ja heti seuraavan kuun toisen päivän jälkeen tuli asunnonvälittäjä toisen henkilön kanssa asuntoon ja ilmoitti purkaneensa vuokrasopimuksen.

Hän vaati vuokralaista allekirjoittamaan purkuilmoituksen, jossa myös oli teksti, että asunnon oli oltava tyhjänä 48 tunnin kuluessa ja asunnossa tuolloin vielä oleva vuokralaisen omaisuus voidaan viedä hävitettäväksi vuokralaisen kustannuksella.

En katso aiheelliseksi enemmälti kommentoida asunnonvälittäjän toimintaa, enkä arvella, mitkä ohjeet ja toivomukset vuokranantaja oli esittänyt, kun antoi toimeksiannon asunnon uudelleen vuokraamisesta.

Kuten allussa totesin, tiukat ajat synnyttävät tiukkoja otteita.

Kohti kevättä kuitenkin kuljetaan...

Ystävällisin neuvontaterveisin
Hans Duncker

Kunnat toivovat enemmän mahdollisuuksia

Kuntalain kokonaisuudistuksen demokraattijärjestö järjesti 7.2.2014 keskustelutilaisuuden kunnille, järjestöille ja tutkijoille. Asukasliitto oli edustettuna kuulemisessa.

Kunnat toivovat uuden kuntalain antavan nykyistä lakia monipuolisempia vaihtoehtoja ja keinoja muun muassa johtamismallien kehittämiseen, poliittisen johtamisen vahvistamiseen ja kuntalaisten vaikuttamiseen. Lain mahdollistavan luonteen toivotaan säilyvän eikä lain toivota tuovan mukanaan uusia velvoitteita. Tämä ilmenee kuntien vastauksista kuntalakiuudistusta koskevaan kyselyyn. Valtiovarainministeriön lähettämään kuntalain valmistelua koskevaan kyselyyn vastasi määrääjässä kaikkiaan 236 kuntaa. Lisäksi kaksi kuntaa toimitti kyselyn sijasta erillisen lausunnon. Kyselyn vastausprosentti oli 77,6 %.

Kyselyllä pyydettiin kuntien näkemyksiä ja kannanottoja muun muassa valtuuston toimikauden aikaistamiseen, suoraan pormesta-

rivaaliin, alueellisten toimielinten tehtäviin ja kunnanosahallintoon, alijäämän kattamisvelvollisuuteen sekä palvelustrategian laadintaan.

Valtiovarainministeriö asetti 3.7.2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantarayhman, työvaliokunnan ja valmistelujaostot. Niiden toimikausi päättyi 15.4.2014.

Kuntalain tulee edelleen olla kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta. Tarkoituksena on, että uusi kuntalaki tulisi voimaan vuoden 2015 alussa. Valmistelutyö sovitetään yhteen eri sektoreilla käynnissä olevien lainsäädäntöhankkeiden kanssa.

Parlamentaarisen seurantarayhman puheenjohtajana toimii hallinto- ja kuntaministeri **Henna Virkkunen** ja varapuheenjohtajana osastopäällikkö, ylijohdaja **Päivi Laajala** valtiovarainministeriöstä.



Inga Nyholm valtiovarainministeriöstä johtaa Kuntalain uudistuksen demokraattijärjestöä, jonka kuulemistilaisuudessa 7.2.2014 Asukasliitto oli mukana.

Demokraattijärjestön tehtävänä on valmistella erityisesti edustuksellista demokraattia sekä asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia koskevat ehdotukset. Jaoston puheenjohtajana toimii neuvotteleva virkamies **Inga Nyholm** VM:stä.

(www.vm.fi)



Kampin Kela Helsingin ydinkeskustassa hoitaa myös asumistuen asioita.

Asukasliitto myönteinen Yleisen asumistuen selkeyttämiseen



Asukasliitto antoi 24.1.2014 lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yleisestä asumistuesta. Asukasliitto ry edustaa kaikkien asumiskategorioiden ja omistumuotojen asukkaita maassamme. Liittomme on toiminut 40 vuotta asumisen hyväksi.

Yleistä esitysluonnoksesta

Verrattuna asumistuen myöntämisen nykytilanteeseen, on esityksen pyrkimys myöntämiseen, yksinkertaistamiseen ja maksatuksen tarkistamisen suoja-aikojen pidentämiseen ja osuuskuntien väljentämiseen yksiselitteisesti myönteinen.

Aina yksinkertaistettaessa syntyy kohtia, jotka saattavat olla tai tuntua epäoikeudenmukaisilta tiettyä tuensaajaryhmää (-ryhmiä) kohtaan.

Etuja ja haittoja arvioitaessa on kuitenkin painopisteen oltava joustavuudessa ja saatavuudessa.

Hyväksyttävien asumismenojen enimmäismäärä

Muutos siihen että enimmäismääriin vaikuttavat ainoastaan asunnon sijainti ja ruokakunnan koko, on varsin radikaali.

Koko maata tarkastellen nämä kaksi muuntujaa saattavat riittää tasapuolisen tuloksen aikaansäämiseksi. Ruuhka-Suomessa on kuitenkin heikkokuntoisia asuntoja joista, asuntojen vähäisestä tarjonnasta johtuen peritään keskimääräistä markkinavuokraa. Tällaisten vuokrasuhteiden, joissa hinta-/laatu-suhde on vinoutunut, lukumäärää ei voi kovinkaan helposti arvioida.

Olisi kuitenkin paikallaan virkamiestyönä selvittää onko tällainen ryhmä merkittävä.

Tällöin tulisi harkita pitäisikö esimerkiksi pk-seudulla ja vaikkapa 5 suurimman muun kaupungin laskennassa olla erillinen korjauskerroin.

Sellainen kerroin voidaan liittää lakiin tai vahvistaa asetuksella.

Ruokakunnan omaisuuden vaikutus

Ruokakunnan omaisuudella ei ole

enää vaikutusta asumistuen määrään. Tämän muutoksen vaikutus on selkeyttävä, mutta kuuluu ryhmään ”keskustelua herättävä”. Liittomme mielestä asia tulee hoidetuksi, koska pääomatulojen taso on tällaisten ruokakuntien kohdalla samalla tasolla kuin ansiotuloverotus, todennäköisesti korkeampikin.

Eri määrälliset ja ajalliset muutokset

Kuten jo ingressissä mainitaan, kannattaa Asukasliitto nyt esitetyjä muutoksia. Työllistymisen suojaosuuden 6 kk:n kesto on välttämätön. Ruokakunnan talous ei pitkäaikaisen työttömyyden jälkeen kohennu hetkessä.

Eläkkeensaajan asumistuen saamisen edellytyksenä olevan 65 vuoden ikärajan kumoaminen on tarpeen muiden muutosten toteutumiselle ja kannatettava.

Omistusasunnoissa asuvat tuensaajat 9 § Hyväksyttävät asumismenot

Tarkasteltaessa pykälän määräyk-

siä ja asumismenoihin vaikuttavia rajoituksia, joutuu kysymään hallitaanko käytännön myöntämistyössä tämän laajuista muuntajakokonaisuuksia?

On kuitenkin ilmeistä, että omistusasuntojen kohdalla muuntujien määrän tuntuva vähentäminen johtaisi liian ylimalkaiseen määritykseen, joka puolestaan johtaisi sattumanvaraiseenkin enimmäismäärän muodostumiseen.

Yhteenveto

Liitolla on tapana olla kommentoimatta kohtia, joiden mahdollinen muuttaminen ei ole realistista tai muutos ei johtaisi merkittävään kokonaisbudjetoinnin puitteissa tapahtuvaan tuen saajan etuuden parantumiseen.

Ystävällisin asumisterveisin
Asukasliitto ry
Hans Duncker
puheenjohtaja

Kierrätysidea

Pullot maljakoiksi!

Kierrätysideoita -ryhmä on perustettu facebookiin 28.11.2012, ja ryhmä on saanut suuren suosion. Ihmiset laittavat kuvia kierrätysvinkeistä ja -linkeistä, toiset kyselevät mitä tehdä joillakin ”turhaksi käyneillä tavaroilla” ja käyttäjät ideoivat, missä niitä voisi seuraavaksi hyödyntää. Lisää kierrätysideoita löydät facebookin ryhmästä: www.facebook.com/groups/614163345298650/?fref=ts

Kuvan esimerkissä on käytetty Lidl-tuoremehupulloa, maalia, nappeja, pitsiä ja liimaa. Liota etikettiä ja kuivata, maalaa sen jälkeen, liimaa napit, pitsit, narut tai mitä mahdollista keksii?

(KK) Idea ja kuva Johanna Karppinen.

Onnistuuko asunnottomuuden vähentäminen?

Asukasliitto lienee ollut Suomessa ensimmäisiä järjestöjä, jotka jo ennen vuoden 1995 EU-jäsenyyttä ryhtyivät siirtämään muualle Eurooppaan suomalaista osaamista asunnottomuuden torjumisessa ja toisaalta hyötymään eurooppalaisten järjestöjen yhteistyöstä suomalaisella maaperällä. Olin 1990-luvun alussa Asukasliiton pääsihteerinä käynnistämässä yhteistoimintaa eurooppalaisen asunnottomien etujärjestön, FEANTSA:n kanssa.

Esimerkiksi vuonna 1994 organisoimme ensi kerran Rautatienrilla asunnottomien yö - tapahtuman puheineen ja rakovalkeineen samana lokakuun iltana, kun tapahtumia järjestettiin useissa eurooppalaisissa pääkaupungeissa. Sama traditio jatkuu elinvoimaisena, koska asunnottomuus on osoittautunut sitkeäksi yhteiskunnalliseksi ongelmaksi.

Eurooppalaisia kiinnosti erityisesti Suomessa 1980-luvun lopulla käynnistettyjen silloisten asunnottomuuden poistamisohjelmien tulokset ja kuntien vuosittain tekemät asuntomarkkinakyselyt, joiden avulla voidaan varsin tarkasti seurata myös asunnottomuuden määrällistä kehitystä ja määritellä sen mukaisesti tarvittavat toimenpiteet.

Kiinnostukselle oli perusteen: asunnottomia oli 1980-luvun loppupuolella yli 20 000 ja määrä aleni seuraavan vuosikymmenen alkuvuosina suunnilleen puoleen ja on sen jälkeen asteittain vähentynyt noin 8 000 ihmisen joukoksi.

Edellinen ja nykyinen hallitus on kohdistanut resurssit erityisesti pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen. Vuonna 2008 käynnistynyt kahdeksanvuotinen (2008–2015) pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämis- ja poistamisohjelma on nyt loppusuoralla.

Pitkäaikaisasunnottomuus on saatu laskevaan suuntaan varsinkin niissä kaupungeissa, joissa on edes jonkinlainen tasapaino vuokra-asuntojen kysynnän ja tarjonnan välillä. Sen sijaan Helsingin kireillä asuntomarkkinoilla pitkäaikaisasunnottomuuden aleneminen on pysähtynyt ja muun muassa maahanmuuttajien asunnottomuus on kääntynyt selvään nousuun.

Kaiken kaikkiaan on tähän mennessä ohjelman puitteissa rakennettu, korjattu ja hankittu yli 2 000 asuntoa pitkäaikaisasunnottomille ja palkattu tukityöhön runsas 200 uutta työntekijää, lähihoitajia ja sosiaalityöntekijöitä. On asetettu satoja asunnottomia ja rakennettu toistakymmentä uudentyyppistä asuntoa ensin -periaatteeseen nojautuvaa asumisyksikköä. On synnytetty uusia tuki- ja valmennuspolkuja, jossa yhdistyy etsivä



työ, asukkaan tasavertainen kohtaaminen, työhön suuntautuminen, opiskelu ja tuettu asuminen.

Vähentämishojelman lähtökohtana on asunto ensin -periaate, jonka mukaan asunto on välttämätön edellytys asunnottomana olleen ihmisen sosiaali- ja terveysongelmien ratkaisemiseksi. Periaatteen keskeisiä osia ovat pysyvän asunnon turvaaminen asumisaikana, uusissa vuokrasuhteissa ja siirryttäessä asunnosta toiseen.

Lisäksi kun perinteisiä asuntoloita ajetaan alas ja muutetaan vuokrasopimuksiin perustuviksi tuetun asumisen yksiköiksi, tavoitteena on häätöjen ehkäiseminen asumisneuvonnan ja taloudellisen tuen avulla sekä joustavan ja kustannustehokkaan palvelutarjonnan kehittäminen erityyppisiin asumisen tarpeisiin ja yhteisöllisyyden osallistuminen vertaistuki-toimintaan

Peruseriaatteena on, että asukas saa ihmisarvoista kohtelua, hänen perustarpeistaan huolehditaan, hän saa päivittäin ravitsevaa ruokaa ja lepoa ja hänen perussairautensa hoidetaan. Kun asukkaan perustarpeet on tyydytetty, kokemuksen mukaan päihteiden käyttö ja aggressiivinen käyttäytyminen vähenevät. Päihteiden käytön väheneminen on jo kuntoutumista.

Tavoitteena on, että asumisyksikkö integroituu joustavaksi osaksi julkista palvelujärjestelmää ja asukas saa tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Jos tuen tarve vähenee, palvelu voidaan kohdentaa sitä enemmän tarvitsevalle.

Peter Fredriksson

Vieraskolumnisarjan kirjoittaja toimii erityisasiantuntijana Ympäristöministeriössä. Hän toimi Asukasliiton pääsihteerinä 1990-luvulla. Lehti käsittelee 40-vuotisjuhlavuonna asuntopolitiikan keskeisiä saavutuksia ja ongelmia tässä sarjassa.



Avustuksia asuinolojen kohentamiseen

Suomen rakennuskannassa on runsaasti asuinrakennuksia joiden elinkaari on vaiheessa, mikä edellyttää mahdollisesti monienkin rakenteiden perusteellista uusimista. Linjasaneeraus eli putkiremontti-joita on tässäkin lehdessä käsitelty useasti – on vain yksi kerrostalon korjaustoimi.

Ikäntyvien kansalaisten mahdollisuutta kotona asumisen jatkamiseen edesauttaa monessa tapauksessa hissien rakentaminen kerrostaloon. Taloyhtiöissä voi olla myös muita niin sanottuja esteettömyyteen liittyviä, osin vanhoista rakenteista johtuvia muutostarpeita. Nyt korjausremontti-ikään tulevilla kerrostaloilla voivat esimerkiksi sauna ja pesutuppa, joskus myös kylmäkellari olla ikäihmisen liikkumiseen luontaisesti liittyvän rajoittuneisuuden vuoksi vaikeasti saavutettavissa.

Suomessa tapahtuneen maalta kaupunkiin siirtymisen ajankohdasta, 1960–70 luvulta, tähän päivään on rakentamiseen liittyvien teknisten innovaatioiden avulla mahdollista kohentaa asukkaan elämisen laatua monin eri tavoin. Yksi kerrostalon rakenteiden ajantasaistamisesta johtuvia toimenpiteitä ovat esimerkiksi ilmastoinnin uusiminen. Joissakin tapauksissa nykyaikaista koneellista ilmastoin-



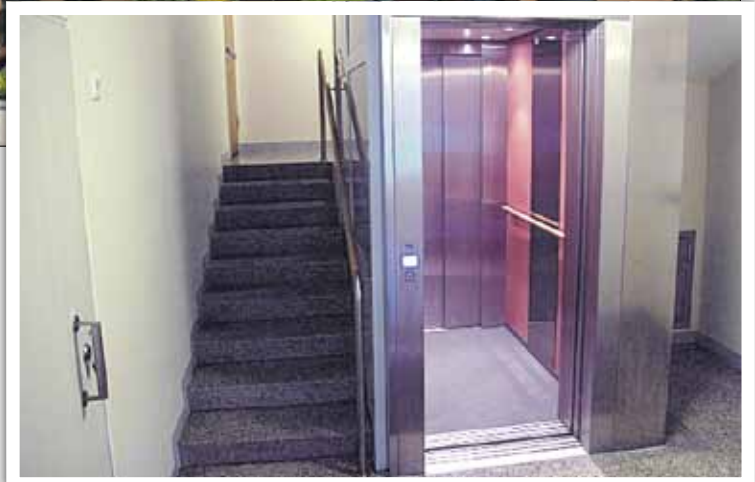
Vantaan Pakkalasta Kartanokosken Lähettilääntien taloja.

tia ei talossa ehkä ole. Uudella tekniikalla voidaan useinkin välttää ja/tai korjata ajoittain vilkasta keskustelua aiheuttavia sisäilmaongelmia.

Asumisen rahoittamis- ja kehittämisskeskus (ARA) on julkaissut korjausrakentamisen avustusten hakuohjeet. Ohessa ovat tiivistel-

mät ARA:n hakuohjeista. Kaikissa remontti-asioissa asioidaan lähtökohtaisesti rakennuksen sijaintikunnan rakennusviranomaisen kanssa. Paikallinen viranomainen hoitaa tarvittavan yhteydenpidon ARA:aan.

(A&Y)



Helsingin Oulunkylän Kivalterintien talon uusi hissi.

Katja Karjalainen

Hissien rakentamis- ja esteettömyysavustusohje 2014

Vuoden 2014 valtion talousarviossa on hissien rakentamisavustukseen ja liikkumisesteen poistamisen avustamista (ns. esteettömyysavustus) varten vahvistettu 25 miljoonaa euroa. Summasta esteettömyysavustuksiin on varattu 2 miljoonaa euroa ja hissien rakentamiseen 23 miljoonaa euroa.

Avustusta myönnetään enintään 50 % hyväksytyistä hissien tai hissien rakentamiseen liittyvistä kokonaiskustannuksista.

Avustukselle ei ole määrätty erityisiä hakuajkoja, joten avustusta voi hakea ympäri vuoden. Avustuksia myönnetään niin kauan kuin tähän avustusmuotoon tarkoitettua määrärahaa riittää.

Hissivarausta haetaan lomakkeella ARA 36c. Avustusta voi hakea ympäri vuoden. Hakemus liitteineen jätetään kiinteistön sijaintikunnalle, joka toimittaa sen ARA:lle. Kunta voi halutessaan antaa hakemuksesta lausunnon.

(www.ara.fi)

Korjaus-, energia- ja terveyshaittaavustusten hakuohjeet

ARA on julkaissut hakuohjeet vuoden 2014 korjaus-, energia- ja terveyshaittaavustuksille sekä hissien rakentamis- ja esteettömyysavustukselle. Korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksiin on varattu vuoden 2014 valtion talousarviossa 43 miljoonaa euroa.

Kuntien myöntämien korjaus- ja energia-avustusten hakuajka päättyy 27.3.2014

Kuntien myöntämiä korjaus- ja energia-avustuksia ovat vanhusten ja vammais-

ten asuntojen korjausavustukset, avustus kosteusvaurioituneen ja terveyshaittaa aiheuttavan rakennuksen kuntotutkimukseen sekä pientalojen harkinnanvarainen energia-avustus.

ARA myöntää avustuksia hissien rakentamiseen (hissiavustus), liikkumisesteen poistamiseen (esteettömyysavustus) ja terveyshaitan poistamiseen. ARA:n myöntämissä avustuksissa on jatkuva hakuajka.

(www.ara.fi)

Korjaus- ja energia-avustuksiin 43 miljoonaa ja tulorajoihin korotus

Korjaus-, energia- ja terveyshaittaavustuksiin on varattu valtion vuoden 2014 talousarviossa 43 miljoonaa euroa. Samalla vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen myönnettävien avustusten sekä tarveharkintaisesti pientaloille myönnettävien energia-avustusten myöntämisperusteina olevia tulorajoja korotetaan 8,5 prosenttia, mikä lisää avustusten saatavuutta. Avustusten painopisteenä ovat edelleen vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaaminen kotona asumisen mahdollistamiseksi. Lisäksi avustusten myöntämisessä painotetaan edelleen hissien asentamista jälkikäteen hissittömiin

asuinrakennuksiin sekä liikkumisesteen poistamista asuinrakennuksissa.

Korjausavustuksia myönnetään lisäksi kuntotutkimusten kustannuksiin silloin, kun rakennus on kosteusvaurioitunut ja aiheuttaa terveyshaittoja.

Korjausavustusten hakemukset jätetään rakennuksen sijaintipaikan kuntaan, joka myöntää avustukset. ARA myöntää hissi- ja terveyshaitta-avustukset. Korjaustyöt voi aloittaa avustuspäätöksen jälkeen, ellei avustuksen myöntäjä ole antanut erillistä lupaa töiden aloittamisesta etukäteen.

(www.ara.fi)

Terveyshaitta-avustusohje 2014

Terveyshaitta-avustusten hakuajka on jatkuva. Korjaustoimenpiteiden on kohdistuttava vaurioituneiden rakenteiden ja rakennusosien korjaamiseen tai uusimiseen sekä terveyshaitan aiheuttaneen rakennevirheen tms. korjaamiseen.

Kohteen on oltava asunnon omistajan ympärivuotisessa asuinkäytössä jo oleva asuinrakennus tai asunto.

Avustus on tarkoitettu terveyshaittojen vuoksi ilman omaa syytään taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden asunnon korjaamiseen tai, jos asunto on käynyt asumis- tai korjauskelvottomaksi, asunnon rakentamiseen tai hankkimiseen.

Terveyshaitan poistamisesta aiheutuvien arvioitujen korjaus-kustannusten on oltava vähintään 7 000 euroa.

Avustettua asuntoa tai asuinrakennusta on käytettävä avustuksensaajan asuntona lähtökohtaisesti viiden vuoden ajan avustuksen myöntämisestä.

Avustuksen saamisen edellytyksiin kuuluu omaisuus- ja varallisuusselvityksen antaminen hakemuksen yhteydessä.

Avustuksen suuruus on enintään 70 % Aran hyväksymistä kustannuksista. Avustusta haetaan lomakkeella ARA 35.

(www.ara.fi)

Nura Farah – suomensomali naisten asialla

Kaupunkielämä
40v.
kulttuurissa

Jo tätä on odotettukin. Suomi on saanut ensimmäisen somalikirjailijansa. 34-vuotiaan suomensomalin Nura Farahin kirja pelastaa meidät pinteestä. Kaupunkielämään kuuluu nyt myös somalikulttuuri.

Maailmalla, eritoten Britanniassa, Ranskassa ja Ruotsissa ovat maahanmuuttajat olleet jo pitkään kirjallisuuden kärjessä monen nimen voimin. Suomessakin kirjallisuus elää kansainvälisten trendien mukana, vaikka pienellä viiveellä.

Äidin tarina

Aavikon tyttäret kertoo 40–60-luvun Somaliasta, jossa päähenkilönä on **Nura Farahin** äidin tyyppinen nainen *Khadija*. Nuoren naisen haave on tulla runonlaulajaksi, mutta hän saa kuulla että se ammatti on sallittu vain miehille.

– Olisin tietysti voinut kirjoittaa itsestänikin, mutta se ei tuntunut oikealta. Halusin tehdä mieluiten matkan perheeni ja Somalian historiaan. Minua askarruttaa kovasti, miksi meille somaleille on käynyt niin kuin on käynyt. Miksi hieno maamme on täynnä väkivaltaa? Miksi me päivantasajan ihmiset olemme päätyneet tänne kylmään Pohjolaan?

Nuran äiti on kotoisin paimentolaisperheestä ja hän on asunut Khadijanin tapaan aavikolla, rauhallisena aikana, jolloin elämä oli tiukoin langoin sidottu somaliperinteisiin.

– Olen kysellyt paljon äidiltä millaista on elää aavikolla. Olen myös tutkinut paimentolaiselämää youtubesta. Itse olen asunut aina kaupungissa, mutta aavikon elämänmuoto on kiehtonut lapsesta lähtien. Myös naisen asema somalikulttuurissa kiinnostaa. Paimentolaiskulttuurissa naisten aika on mennyt ison perheen arkielämän pyörytykseen ja eläinten – erityisesti kamelien – hoitoon.



Hilkka Kotkamaa

Nura Farah on ensimmäinen suomalainen somalikirjailija. Hän työskentelee laboranttina elintarviketurvallisuuskeskuksessa ja suunnittelee jo seuraavaa kirjaa.

Siirtomaavallan alla

– Moni ajattelee vieläkin, ettei naisen äänen tarvitse kuulua kodin ulkopuolisissa asioissa. Siksi halusin kertoa nuoresta naisesta,

jonka tarina on sidottu perinteisiin ajatustapoihin ja vanhoihin vaatimuksiin naiselle annetusta roolista. Tietysti kerron myös, miten rohkea nainen voi edetä elämässä

sidonnaisuuksista huolimatta.

– Äitini sukupolvi eli Somaliassa, jossa vallitsi rauha ja maa vapautui siirtomaavallan alta. Suomalaisetkin tietävät hyvin mitä on taistella itsenäisyyden puolesta. Minusta nykypäivä rakentuu niin paljon historian varaan, että menneisyys on tunnettava.

Särjetty maa

Nura kertoo, että Somalian historia on sen lipussa. Viisisakarainen tähti tarkoittaa, että Somalia koostuu viidestä eri osasta, kun eurooppalaiset valloittajat jakoiivat maan ilman että paikallisväestöltä kysyttiin mitään. Yksi osa Somaliasta kuului Kenialle, yksi Etiopialle, Ranskalle, Italialle sekä yksi briteille.

– Somalien itsenäisyystaistelu tähtäsi siihen, että kaikki somalit olisivat yhdessä ja he saisivat oman maan. Siirtomaa-aikainen jako oli särkenyt aiemmat luontevat kansallisuusrajat ja tämä perintö on tehnyt Somaliasta rikkinaisen maan, joka se on tänäänkin. Arvostan vieläkin ihmisiä, jotka tekevät työtä itsenäisyyden eteen.

13-vuotiaana Suomeen

Nura Farah muutti Suomeen 13-vuotiaana, kun hänen perheensä lähti sotaa pakoon ja päätyi lopulta Suomeen. Hän asuu tällä hetkellä Helsingissä ja hän on koulutukseltaan laborantti. Työpaikka on ollut jo kymmenen vuotta elintarviketurvallisuusvirasto Evira. – Se paikka missä tutkimme mm. hullun lehmän tautia.

Farahia kiinnostaa myös yhteiskunnallinen osallistuminen. Hän

toimii aktiivisesti ammattiliitossaan JHL:ssä ja on SAK:n valtuustossa varajäsen.

– Haluan jatkaa nykyistä työtäni ja kirjoittaa lisää kirjoja. Poliittikoksi en halua.

Koulutus avainasemassa

Maailmalla on useitakin tunnettuja somalikirjailijoita, mutta Suomessa Nura Farah on lajinsa ensimmäinen.

– Toivon todella, että muutkin somalit Suomessa ryhtyisivät kirjoittamaan. Aiheita riittää vaikka millä mitalla. Itsekin pohdin identiteettiäni, kun elän täällä keskellä suomalaista yhteiskuntaa ja kirjoitin kirjani suomeksi. Silti koen tehtäväkseni tehdä jotain synnyinmaani hyväksi. Haluaisin, että sota loppuisi ja työtötkin pääsisivät kouluun. On eri asia olla luku- ja kirjoitustaidoton nainen, joka on riippuvainen miehestään tai sukulaisistaan kuin koulutettu nainen, jolla on mahdollisuus edetä elämässä vaikka kuinka pitkälle. Koulutetun naisen ei tarvitse välittää edes vanhanaikaisesta klaanijatteluista. Tämä on toiseksi tärkein toiveeni. Ensimmäinen toive on rauha Somaliaan.

Kirja *Aavikon tyttäret* on Nura Farahille pitkän unelman täyttymys. Hänelle on tärkeää myös perhe. Hän on juuri äitiyslomalla ja kotona odottaa neljän kuukauden ikäinen poika.

Hilkka Kotkamaa

Kirjoittaja on kokenut ammattiyhdistysliikkeen lehtien toimittaja, joka seuraa myös kirjallisuuden tekijöitä ja tapahtumia.

Yksinään asujan erilaisuus

Valtioneuvoston Helsinki Kalliossa siirtyi uudenvuodenvaihteessa Lasipalatsin Akkuna/Tovi –näyttelytiloihin, vuodesta 2008 toimineen, ReunaRyhmän ”Vieressä” –näytelmä. Lasipalatsin tiloihin pelkistetty happening oli inhimillisen tärähtänyt esitys, joka pysähtyy yksinäisyyden äärelle ja tutkii ihmisten asenteita siihen.

Minna Kivelä esitti yhden, hiljaisemman, ”syrjäytyneen”: helsinkiläisen vanhuksen, joka suorittaa olemattomien kukkien kastelua, kahvinkeittoa ja kirjoittaa lapulle meluaville naapureille: – Te pidätte aika isoa melua siellä naapurissa, terveisin naapuri.

Hauskin on kohtaus, jossa Kivelä pitää kaukosäädintä kädessään ja katsoo ihmisiä ikkunan läpi, jotka katsovat sisään performanssia. – Taidan vaihtaa kanavaa, tämän olen jo nähnyt.

Johanna Peltonen on nuori, fyysinen ja pakkoliikkeinen ”syrjäytynyt”. Hänen rutiininsa ovat sähköhammasharja, korvakullokkeet, epämelodinen musiikki ja itsepuolustuslajit. – Vanhukset ovat tosi erilaisia, ei samaa rotua, hän selittää vapaaehtoista vanhustyötään Kivelälle. **Amanda Kauranne** viheltää ja rummuttaa molemmissa huoneissa.

Esitys oli – aika sattumalta – loistavan ajankohtainen Helsingin vuokra-asukkaiden pisteytyksestä syntyneeseen keskusteluun yhden kansanedustajan pölohön puheenvuoron pohjalta. Tämän esityksen näyttelijät, ainakin sen nuorisosiipi, olisi heti pisteytetty nollasarjaan ja toimitettu alkuruutuun Vesalaan ja laitettu vielä vartijat perään. Siksi huonosti ja meluavasti he käyttäytyvät...

(RK)



ReunaRyhmä

Minna Kivelä ja Johanna Peltonen (selin) esittävät yksinäisiä.



VIILO & VAINIO OY

Topeliuksenkatu 7 A • 00250 HELSINKI

Puhelin 010 8411 000 • Fax 010 8411 009

Sähköposti: etunimi.sukunimi@asianajotoimistoviilo-vainio.fi

VUOTILI OY

- Kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut
- Tilinpäätökset
- Palkkahallintopalvelut
- Neuvonta ja konsultointipalvelut

Leikosaarentie 4, 00980 HELSINKI
puh. 09 325 4605, 040 138 5390

www.vuotili.fi
vuotili@vuotili.fi

ASUKASLIITON NEUVONTAPUHELIN

p. 0600 972 72 arkisin klo 10-14

Liitto neuvoo:

- ▲ vuokra-asukkaita
- ▲ osakeyhtiöiden osakkaita
- ▲ asukkaiden yhdistyksiä
- ▲ asukas- ja talotoimikuntia
- ▲ asukkaiden oikeuksissa
- ▲ sopimus- ja vastuuasioissa
- ▲ asumisterveysasioissa
- ▲ asuinympäristöasioissa

Puhelun hinta 1,69 €/min + pvm

ASUKASLIITON PUOLITUNTINEN

Helsingin Lähiradiossa taajuudella

100,3 Mhz

Radio-ohjelman **uusi lähetysaika** on joka kuukauden **ensimmäinen tiistai klo 14.15-15.00**, uusinta on kuukauden kolmas tiistai samaan aikaan.

Ohjelma kuuluu myös Helsingin naapurikaupungeissa. Ohjelmassa käsitellään monia asukkaiden arkipäivän ongelmia, joihin voi olla vaikea löytää ratkaisuja muualta..

Liity jäseneksi!

Asukasliitto ry

on valtakunnallinen, kaikkia asumismuoto- ja edustava asumisen asiantuntija. Liitymällä jäseneksi saat asumiseen liittyvää neuvontaa sekä Asuminen & yhteiskunta-lehdenkotiisi. Asukasliitto ry tarjoaa koulutusta, järjestää seminaareja ja asukasta-pahtumia.

Asukasliittoon voi liittyä:

- asukas-yhdistys
- vuokralais- ja talotoimikunta
- muu asukkaiden yhteisö
- henkilöjäsen

Liitto neuvoo:

- vuokra-asukkaita
- osakeyhtiöiden osakkaita
- asumisoikeusasukkaita
- asukkaiden yhdistyksiä
- asukas- ja talotoimikuntia

Asukasliitto ry
Vuosaarentie 6 a B
00980 Helsinki
p. 045 132 8404 (toimisto)
asukasliitto@asukasliitto.fi
www.asukasliitto.fi

Jäseneksi voi liittyä myös netin kautta.



Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN OKO FI33 5542 2320 1245 14	BIC
Saaja Mottagare	Asukasliitto ry Vuosaarentie 6 a B 00980 Helsinki	Merkitse viestikenttään jäsenen nimi, e-mail ja osoite , niin pystymme kohdistamaan jäsenmaksun oikealle jäsenelle. Henkilöjäsenmaksu 25;-
TILISIIRTO. GIRERING Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress		
Allekirjoitus Underskrift		Viitenumero Ref. nr
Tilitä nro Från konto nr		Eräpäivä Förfallodag
		Euro 25,00

Maksu välitetään saajalle maksujenvälityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella. Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit.